

DIRVA

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

Nr. 70

Birželis-June 17, 1960

Cleveland, Ohio

PALECKIUI TEKŲ GIRTĖ CHRUŠČIOVO POLITIKĄ

Jis kaltino Amerikos vyriausybę, kad ji palaikanti "dipukų" viltis į "senovės grąžinimą".

Birželio 7 ir 8 dieną į Vilnių buvo sušauktas respublikinis sovietas. Dienotvarkėje buvo teismų santvarkos nuostatų patvirtinimas, mokyklų reformos vykdymo reikalai, bet pačioje pirmoje vietoje buvo dalykas, kurio ligi šiol respublikinių sovietų posėdžiuose nebūdavo: "Informacija apie tarptautinę padėtį".

Painformuoti apie tarptautinę padėtį buvo pavesta ne "suverenios respublikos" užsienio reikalų ministeriui (kurio jau kuris metas nei nėra), o Justui Paleckiui. Uždavins tačiau nebuvo jam painus, nes jis ištikimai pakartojo visus tuos teigimus, kurie jau buvo buvę parašyti Maskvos laikraščiuose, ir kurių tikslas ko palankiausioj šviesoj parodyti poziciją, kurią yra užėmęs, anot Paleckio, "ištikimasis kovotojas už taiką draugas Chruščiovas". Prie to pakartojimų, Paleckis dar pridėjo ir Lietuvai liečiančių keletą sakinių, kurių turinys irgi jau ne originalus, nes jau vartotas Sniečkaus ir kitų pareikimuose maskvinėje spaudoje. Čia jis priminė, kad

"buržuaziniai nacionalistai" (konkrečiai minėjo Krupavičių, Karvelį, Sidzikauską, Kairį) pasiuntę į Lietuvą "išsigimėlių, sužvėrėjusių banditų Juozą Lukšą", apie kurį buvę rašyta Tiesoje ir kuris išžudęs daug ramių valstiečių (nors iš tikrųjų Tiesa rašė, kad jis tik pats nusižudė). Toliau Paleckis pranešė, kad "buržuazinių nacionalistų šulai" pastaruoju metu ėmę įrodinėti "nieko bendra neturį su po karo siautėjusiu Lietuvoje banditizmu", tai yra, ginkluotu Lietuvos žmonių pasipriešinimu prieš rusų bolševikų valdžią. Bet tai esą netiesa, nes anksčiau jie garbinę "hitlerininkų palikuonis" ir vadinę jų veikimą rezistencijos vardu. (Čia Paleckis bus beturįs galvoje S. Žymanto išdėstymą, kas iš tikrųjų "sukurstė" Lietuvoje ginkluotą rezistenciją). Toliau Paleckis kaltino ir Amerikos vyriausybę, kad ji palaikanti "dipukų" viltis į "senovės grąžinimą". Tai esanti sena giesmė: Amerika ir caro pasiuntinybė ilgai laikiusi, o paskui pripažinusi įvykusius faktus. Taigi Paleckis

iš savo pusės skatina deputatus neprarasti vilties ir tikėtis, kad Amerika, dabar "tebelaikanti" Lietuvos pasiuntinybę, ilgainiui apsigalvosianti... Pagaliau Paleckis piktai pakartojo Maskvos laikraščių jau anksčiau rašytus pasipiktinimus prieš valst. sekretoriaus Herterio pareiškimą dėl Pabaltijo valstybių, kuriame buvo pareikšta, kad Jungtinės Valstybės tų, dabar laisvės netekusių kraštų nepamirš.

Po Paleckio kalbos buvo priimta iš anksto parengta rezoliucija, kurioje, žinoma, buvo pareikšti pritarmimai bei pagyrimai Chruščiovo užsienio politikai. (Panašūs pagyrimai ir pritarmimai buvo suorganizuoti beveik visose įmonėse ir įstaigose).

Prieš rezoliuciją priimant, Chruščiovo politiką dar gyrė keletas deputatų, kurių tarpe buvo K. Korsakas ir K. Kaveckas (kompozitorius). Visos kalbos nuostabiai panašios į viena kitą ir į kalbas, ta tema sakytas Maskvoje, Krasnojarske, Vladivostoke ar bet kur valdo rusų bolševikų partija.

PAVOJUS BIRUTEI KALĖDIENEI

Latvė Elvyra Ozolina (atstovaujanti Leningrado klubui) jau anksčiau numetė ietį 43 cm. toliau, negu Kalėdienė buvo numetusi, laimėdama pasaulio čempionės titulą (jos nuotolis buvo 57 metrai ir 49 centimetrai, o Ozolina buvo numetusi 57.92). Nespėjus to nusiųdimo oficialiai patvirtinti, Ozolina (tariama: Uozuolnina), Bukarešte vykusiose varžybose, birželio 4 dieną nusiųdė ietį 59.55 m. Nors pranašaujama, kad B. Kalėdienė galinti nusiviesti ietį net 60 metrų, tuo tarpu pastarieji jos metimai nesiekia net jos pačios pasiektos didžiausios nuotolio. Taline birželio 3 d. ji nurūgė kitą varžovę latvę, bet didžiausias jos nuotolis ten buvo tik 53.21. Pasaulio čempionės vardą ji galėtų susigrąžinti Romoje, nusiųsdama ietį bent daugiau 6 metrus toliau, negu dabartiniu metu numeta. (LNA)

Gegužės 29 d. Jaunimo Centre, įvyko Chicagos Aukšt. Lituanistinės mokyklos mokslo užbaigimas ir abiturientų išleidimas. Nuotraukoje: tos mokyklos direktorė Alicija Rūgytė, kuri skiria visą savo laiką jaunimo auklėjimui lietuviškoje dvasioje, prieš išduodant mokyklos baigimo pažymėjimus kalba abiturientus.

Z. Degučio nuotrauka

JAPONIJA ATŠAUKĖ EISENHOWERIO VIZITĄ

Kishi noris laikytis valdžioje iki įsigalios Amerikos - Japonijos savitarpio pagalbos sutartis

Japonijos vyriausybė atidėjo prez. Eisenhowerio vizitą, bijodama negalėsianti sukontroliuoti tūkstančių fanatikų demonstrantų, kurie grąsino JAV prezidentą "mubauti", jei jis nuvyktų į Tokiją.

Prezidentui Eisenhoweriui ta žinia buvo perduota Maniloje, besiruošiant išplaukti į Formozą, ir ją jis priėmė su apgailestavimu.

Bet jeigu to žingsnio nebūtų padariusi provokatoriška Japonijos vyriausybė, greičiausiai vizitas būtų buvęs atšauktas iš JAV pusės.

Japonijos vyriausybės sprendimas buvo paskelbtas po nepaprasto posėdžio, kuris buvo sušauktas, prasidėjus naujoms de-

monstracijoms, kurių metu buvo sužeista per 600 demonstrantų ir policininkų ir keletas asmenų žuvo.

Apie 20,000 šūkaujančių, lazdomis ginkluotų ir akmenimis svaidančių kairiųjų buvo 6 valandas užėmę dalį parlamento rūmų ir sudegino mažiausiai 20 policijos sunkvežimius. Jėrėkavo nedraugingus šūkius prieš Kishi vyriausybę, JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį ir numatytą prez. Eisenhowerio vizitą. 5,000 šalmuotų policininkų, bandydami juos išsklaidyti, naudojo vandens švirkštus ir lazdas, o vėliau griebėsi ašarinių bombų, kurios čia panaudotos pirmą kartą po 1952 metų komunistinių gegužės pirmosios demonstracijų.

Pasibaigus tuoj po vidunakčio sušauktam ministerių kabineto nepaprastajam posėdžiui, buvo paskelbtas komunikatas, kuriame pasakyta, kad nepaprastai drausmingos demonstracijos esančios "komunistų bandymas nuversti Japonijos vyriausybę kruvina revoliucija".

Lazdų ir ašarinių dujų pagalba policijai naktį pasisekė iš parlamento išstumti daugumą demonstrantų.

ARGENTINA APSKUNDĖ IZRAELI

Argentina įteikė skundą Jungt. Tautų Saugumo Tarybai, nurodymą, kad Izraelio "savanorių" įvykdymas "slaptas ir neteisėtas" nacio Adolfo Eichmanno išgabenimas iš Argentinos teritorijos pažeidęs jos suverenumą ir sukūręs "netikrumo ir nepastatymo atmosferą, nesuderinamą su tarptautiniais įstatymais".

Saugumo Taryba Argentinos skundą svarstys ateinančią trečią dieną. Argentina buvo prašiusi skubaus, nepaprasto posėdžio bet kai kurie Saugumo Tarybos nariai tikisi, kad iki to laiko gal būsias rastas sprendimas diplomatiniais keliais. Izraelio užs. reik. min. Mrs. Golda Meir, susitikusi su Argentinos delegatu dr. Mario Amadeo, atmetė kompromisinį pasiūlymą Eichmanno bylą perduoti tarptautiniam teismui.

Bet Paryžiaus sluoksniuose tikima, kad ateinančią savaitę galės įvykti Izraelio premjero Ben Gurion susitikimas su Argentinos prez. Arturo Frondizi kur nors Belgijoje arba Olandijoje, kai jie vienu metu lankys abu kraštus.

Iš Buenos Aires pranešama apie prasidedančius nedidelio masto antisemitizmo reiškinius, kylančius Argentinoje ir Urugvajuje dėl Eichmanno pagrobimo.

Brazilijos provincijos Rio Grande do Sul gubernatorių įsakė areštuoti visus "užsienio agentus", sugautus sekant vokiečius imigrantus, tariamai ieškančius karą nusikaltėlių.

monstrantų, ir šimtai jų iki ryto demonstravo gatvėmis, šokdami ir giedodami internacionalą - pasaulinio komunizmo himną.

Prezidento Eisenhowerio vizito atšaukimas buvo paskelbtas premjero Kishi rezidencijon sušauktoje spaudos konferencijoje. Ta proga Kishi pabrėžė, kad jis neatsistatydins, iki nebus ratifikuota JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartis, kuri turi įsigalėti birželio 19.

Priešais rezidenciją susirinkę 25,000 demonstrantų praplūpo džiūgavimais "mes laimėjome, mes laimėjome!" Išties naktį su demonstrantais kovojusi policija stovėjo nuolatiai ir atrodė nudžiugusi, nes jei tas pranešimas nebūtų buvęs paskelbtas, demonstrantai būtų pradėję naujus puolimus.

Maskvos radijas nepaprastai greitai reagojo į Kishi pranešimą, paskelbdamas, kad prez. Eisenhowerio vizito atidėjimas įrodo Japonijos vyriausybės "bankrotą".

Washingtono JAV senatas šoko skubiai ir greičiausiai vienbalsiai ratifikuoti JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį, kuri sukėlė anti-amerikines demonstracijas Japonijoje ir priverstė atidėti prez. Eisenhowerio vizitą.

Ar Japonijoje pasiseks premjero Kishi vyriausybei išsilaikyti, kol sutartis įsigalios, dar didelis klausimas. Paskutinėmis žiniomis, ten vėl pradėjo telktis demonstrantai, reikalaujanti atsistatydinimo. Taip pat patiriama, kad sekmadienį planuojamos "tautinės laidotuvės" vakarykščiose demonstracijose žuvusiam studentui, kurios galinčios būti signalu naujoms riaušėms.

TRUMPAI IŠ VISUR

* OKINAVOS Sugrįžimo Taryba, kuri siekia šios salos tvirtovės grąžinimo Japonijos kontrolėn, paskelbė, kad ji sukelianti plataus masto demonstracijas, kai ten sekmadienį lankysis prez. Eisenhoweris. Tas pareiškimas buvo paskelbtas tuoj po to, kai Japonija atšaukė prez. Eisenhowerio vizitą.

* JUNGTO ARABŲ RESPUBLIKA, kaip patiriama iš diplomatinio sluoksnio, ruošiasi pirkti naujausių sovietinių sprausminių naikintuvų, kad atrėmus Izraelio užpuikimus Prancūzijoje. JAR tuo tarpu teturi tik MIG-17 tipo lėktuvus, kurie laikomi pasenusiais, lyginant su prancūzų Super-Mysteres, kuriuos naudoja Izraelis, ir kurių, kaip tikima, Paryžiuje lankydamosis premjeras Ben Gurion užpildo papildomus keldus.

* 10,000 kubiečių jau yra įteikę prašymus JAV ambasadai Havanoje, prašydami juos įsileisti į Jungtines Amerikos Valstybes, nes jie bijosi dėl savo ateities komunistų valdžioje Kuboje.

De Gaulle pasiūlė derybas Alžiro nacionalistams

Alžiro nacionalistų vadai Tunise svarsto naują Prancūzijos prezidento De Gaulle pasiūlymą siekti taikos jau šešerius metus karo niokojamame krašte. Į Tunisą taip pat esą iššaukti ir alžiriečių sukilėlių kariniai vadai.

Prezidentas De Gaulle, kalbėdamas per radiją ir televiziją apie Prancūzijos vidaus reikalus, paskutines keturias savo kalbos minutes paskyrė Alžiro klausimui, kviesdamas sukilėlius "garbingai" taikai ir garantuodamas jiems pilną dalyvavimą būsimuose politiniuose sprendimuose.

Nėra abejonės, kad šis sukilėlių vadų pakvietimas dalyvauti atvirose diskusijose juos užklupo netikėtai, bet iš kitos pusės jis svarstomas rūpestingiau, negu ankstesnieji. Tunise esanti plačiai diskutuojama galimybė, kad nacionalistų vadai galį artimu laiku vykti pasitarimams į Paryžių.

Prez. De Gaulle jau du kartus anksčiau kvietė sukilėlius nutraukti karą ir pradėti pasita-

rimus dėl Alžiro "apsisprendimo", tačiau pasiūlymas šiaurės afrikiečiams, kurie yra labai jautrūs tiksliai suformuluotoms prezidento kalbos frazėms, atrodė esąs draugiškiausias ir labiausiai priimtinas.

Nacionalistų sukilėlių vadai, kaip iš paties Alžiro pranešama, jaučią stiprų musulmonų gyventojų spaudimą priimti paskutinį prez. De Gaulle kvietimą ir nedelsiant vykti į Paryžių.

Taip pat Paryžiuje viešpatuoja atmosfera, kad taikos pasitarimai turį prasidėti "dabar arba niekad". Pačioje sostinėje nuotaikos prez. De Gaulle pasiūlymui yra palankios, bet Alžiro europiečių sluoksniuose pastebima ženklų, kad nacionalistų sukilėlių sutikimas tartis galįs iššaukti naujus neramumus, kurie galį būti net blogesni už praėjusį sausį vykusius. Orane, antroje didum Alžiro mieste, kraštutinių dešiniųjų vadas, neseniai išrinktas departamentinio seimelio pirmininku, sušpandavo posėdžius, protestuodamas prieš De Gaulle kalbą.

Komunistinės Kinijos režimas pastoviai palaiko įtampos atmosferą, kad užsitikrintų gyventojų paramą. Nuotraukoje--vienos iš Pekino studentų pastarųjų demonstracijų, smerkiančių JAV-Japonijos savitarpinės pagalbos sutartį.

RAUDONOSIOS KINIJOS MİSLĖ

Po nelauktai dėl vis dar neišaiškintų priežasčių pasibaigusios viršūnių konferencijos komunistinės Kinijos mįslė vėl įsibrovė pasaulio dėmesio centrą. Į tarptautinius pastarimus nekvičiamos Kinijos vaiduklis vėl vaidenasi aplink derybų stalius. Chruščiovas neseniai pareiškė, kad bet kurioje būsimoje viršūnių konferencijoje turėsianti dalyvauti Kinija (ir Indija su Indonezija). Viešai neišryškėję santykių tarp komunistinės Kinijos ir Sovietijos niuansai gali, kaip kai kurie stebėtojai tiki, net atsiliepti karu ar taika visam pasauliui.

Eilę metų daugelis komunistinio pasaulio stebėtojų buvo nuomonės, kad tarp abiejų komunistinių režimų nesama skirtumo. Rusiją ir Kiniją jie laikė dviem pusėm vienos komunistinės konspiracijos su bendru centru Kremliuje. Jei kartais Maskva kalbėdavo apie taiką, o Pekinas apie karą--dažniausiai tai tebuvo laikoma tik taktiniu manevru. Bet pastaruoju metu pradeda įsivyranti nuomonė, kad tokia suprastinta pažūra aptemdanti svarbius skirtumus, pagrįstus tautinėmis tradicijomis ir kultūromis, geopolitine padėtimi ir doktrinų įvairavimu.

Tiesa, abu režimai, būdami komunistiniai, be abejojimo, turi panašumų. Abu jie vadovaujami Karolio Markso apibrėžtos social-ekonominės ir politinės filosofijos. Abiejų tikslas--kuo greičiau pereiti į komunistinę sistemą, kurioje bus ne individualinė, bet kolektyvinė nuosavybė. Kiekvienas individas pagal savo išgales turės tarnauti bendrajai labui. Iš kolektyvo jis gaus ne atlyginimą, bet tik tai, ko jam reikia.

Abu režimai tiki, kad istorija yra jų pusėje. Kad senoji "supuvusi" socialinė sistema, vadinama kapitalizmu, bus neišvengiamai pakeista "pažangesne" sistema -- komunizmu, lygiai kaip kapitalizmas pakeitė feodalizmą.

Bet vienas reikalas yra išpažinti marksizmo doktriną, o kitas - valdyti šią dienų valstybės kompleksą ir jos santykius su kitais kraštais pagal tą doktriną, kuri buvo taikyta devynioliktojo amžiaus pradžios ir vidurio Vakarų Europai.

Todėl, juo daugiau lyginama šių dienų komunistinė Rusija su šių dienų komunistine Kinija--juo daugiau skirtumų atrandama. Dideli skirtumai slypi abiejų tautų psichologijose.

Pavyzdžiui galima paimti abiejų kraštų propagandos šūkius. Kiniečiai ją išreiškia poetiškiau ir vaizdingiau ("težydi 1000 gėlių puokštė" "didysis šuolis priekini", o sovietinė yra pedantiškai realistiškesnė ("pralenkime Ameriką mėsos ir pieno produkcijoje per septynerius metus"--"išpildykime septynmečio planą per šešerius metus").

Panašių skirtumų pavyzdžių gali būti paimtas ir studentų elgesys. Rusų studentai ir sovietų universitetuose studijuoją kiniečiai gauna tokias pat stipendijas--po 300 rublių per mėnesį. Jei rusai gale mėnesio lieka keli rubliai, jis nusiperka alaus ir su draugais pasilinksmina. Kinietis savo likutį gražina valdžiai.

Kinijoje vyrai ir moterys dėvi tuos pačius mėlynus darbo kombinėzonus. Jie eina darban rikiuotėje. Jie gyvena barakuose. Jie įkinkyti į masinius projektus--ne be reikalo jie vadinami "mėlynomis skruzdėmis".

Atominės bombos paslaptys

ROOSEVELTAS NUTARIA VEIKTI

1938 metų pabaigoje vokiečių mokslininkui Otto Hahn pavyksta išgauti grandininę atomo skaldymo reakciją. Apie atradimą informuoja buvusią savo bendradarbę Lise Meitner, kuri savarūožu atradimo detales perduoda Kopenhagos universiteto profesorui Niels Bohr.

Pastarojo pranešimas Princetown universitete sukelia sensaciją ir nerimą Amerikoje gyvenančių fizikų tarpe: Hahn atradimu Hitleris galės turėti naują energijos šaltinį. Net nenujaušdami, kad Hitleris tuo atradimu visiškai nesidomėjo, jie skuba užbėgti už akių, bendru laišku kreipdamiesi į JAV prezidentą: išpėdami dėl gresiančio naujo ginklo pavojaus ir skatindami, kad JAV pradėtų pati gamintis atominę bombą.

Nusprendžiama laiško nusiųsti paštu, nes prezidentas galės jo visai ir nematyti, jeigu jis nebus atiduotas tiesiog į rankas. Per vieną tarpininką Vengrijoje gimęs fizikas Leo Szilard, kuriam pasisekė laišką sustiprinti ir visame pasaulyje pagarsėjusio mokslininko Alberto Einsteino parašu, susipažįsta su tūlu bankininku Alexander Sachs, kuris nuolat viešai pas prezidentą Rooseveltą.

dinami "mėlynomis skruzdėmis".

Rusijoje, atvirkščiai, pastebima vis daugiau įvairumo žmonių gyvenime ir elgesyje. Jie kviečiasi į Maskvą Dior madų parodoms. Kur galima, iš bendrų gyvenamųjų patalpų stengiamasi išseiti į menkesnius ar geresnius butus. Jie svajoja išgyti privatus vasarnamius, automobilius, vakarietiškus drabužius ir amerikines šokių plokšteles.

Atsimenant komunistinių sistemų struktūrą, tų skirtumų nereikia laikyti atsitiktiniais. Jie atspindi ir įtakoja aukštąją vyriausybės politiką.

Sovietinė vyriausybė, plėsdama gyvenamųjų namų statybos projektus, turi mažiau plieno, cemento ir darbo jėgos sunkiajai pramonei statyti. Kinijai, kur visi gyventojai uniformuoti, lieka daugiau tekstilės armijai ir prekybai su užsieniais.

(Bus daugiau)

LAIKAI IR ATGARSIAI

PREZ. EISENHOWERIO sutikimui Japonijos vyriausybė planavo tokias apsaugos priemones: apie 30,000 policininkų, su mobilizuotu iš sostinės ir kitur stovės kas 3 metrai. Prezidento asmeninis malūnsparnis visą laiką skraidys virš automobilio ir, jei prireiks, paims prezidentą tiesiog į vyriausybės rūmus. Šeši šimtai tūkstančių Kishi vyriausybės šalininkų bus pasiūti sveikinti prezidentą ir atremti kairiųjų grūdimąsi. Imperatorius Hirohito kartu su prezidentu važiuos iš aerodromo kulpių nepašamame 1935 metų Mercedes-Benz automobilyje, o ne Baltųjų Rūmų Lincolne, kaip anksčiau buvo planuota. Eilė projektuotų viešų prezidento pasirodymų, kaip kalba parlamente, spaudos konferencija ir golfo rungtynės su premjeru Kishi, greičiausiai bus atšaukta.

lygos. Praeitą savaitę Maskva prisipažino, kad šį pavasarį Kaukaze ir pietinėje Ukrainoje siautusi sausra, kokios nebuvo nuo 1928 metų, ir apie trečdali visų kviečių reikėjo atsėti.

Faktiškai jaus sunaikino smėlio audros, kurios atėjo su sausais, karštais Azijos vėjais, paliesdamos 1,500 mylių juostą nuo Kaspijos jūros, per Kaukazą, pietinę Ukrainą ir Krymą iki Moldavijos. Maskva ilgai bandė nuslėpti tas žinias, bet po to, kai dulkės ir smėlis pradėjo kristi Bulgarijoje, Rumunijoje, net Jugoslavijoje ir Lenkijoje, Maskvos radijas turėjo pranešti ir apie "purviną lietu" Kijevo srityje. Izvestija, bandydama rasti "gerą blogį", aprašė, kaip 17 "heroikiškų kolektyvinės farmos darbininkų" nukasė 4 pėdų dulkių sluoksnį nuo kaulidės netoli Krasnodaro ir vėliau kaulės gynė nuo smėlio audros.

PASIRINKITE PATYS, KAS GERIAUSIAI PATINKA!

Stankūno ir Masiulio Lietuvių Prekybos Bendrovė yra pasiryžusi geriausiai pasitarnauti visiems tautiečiams, kurie tik nori pasiūsti savo artimiesiems Lietuvoje siuntinių.

Štai šįkart Stankūno ir Masiulio Lietuvių Prekybos Bendrovė siūlo jums ilgai nelaukiant pasirinkti ir užsakyti saviesiems vieną ar kelis iš šių siuntinių:

SIUNTINYS 3VK:

trys atkarpos labai vertingos ir geros, gražios ir tvirtos angliškos vilnonės medžiagos vyriškiems ar moteriškiems kostiumams, kiekviena po 3½ jardų, Boston serge, worsted arba barathes, pilkos, juodos, rudos ar mėlynos spalvos su jausmais irais arba su antspaudais "All Wool Made in England".

Siuntinio kaina su visais pasiuntimo mokesčiais \$76.00.

SIUNTINYS 3VKP:

trys atkarpos po 3 jardus grynos angliškos vilnos Ulster medžiagos paltams, rudos, mėlynos ar žalsvos, arba viena atkarpa kostiumui, kaip siuntinyje 3VK, ir dvi Ulster paltinės atkarpos, arba dvi atkarpos kostiumams ir viena paltui pasirinktinai.

Siuntinio kaina su visais pasiuntimo mokesčiais \$76.00.

SIUNTINYS 3K:

trys atkarpos kostiumams, kiekviena po 3½ jardų, tvirtos ir gražios, lygios ar dryžuotos, vyriškos ar moteriškos pusvilnonės medžiagos (vilna su medvilnės priemaiša), su antspaudais "Made in England".

Siuntinio kaina su visais pasiuntimo mokesčiais \$40.00.

SIUNTINYS 4K: 4 atkarpos kostiumams po 3½ jardų tokios pat kaip siuntinyje 3K medžiagos, — \$50.00.

SIUNTINYS 5K: 5 atkarpos tokios pat medžiagos — \$60.00.

SIUNTINYS 10K: 10 tokių pat atkarpų — \$115.00.

Prie šių siuntinių galima už papildomą mokesį pridėti dar pamušalų, moteriškoms suknelėms ir kitokių medžiagų ar kitų daiktų.

Garantuotas pristatymas per 3-5 savaites. Ypač skubiai vykdomi vaistų ir visi kiti užsakymai.

Pavyzdžių ir katalogų bei informacijų galima pasipaštyti, o taip pat siuntinius užsisakyti tiesiog Stankūno ir Masiulio Lietuvių Prekybos Bendrovėje Londone, arba per šiuos jos atstovus, kurie turi pilnus medžiagų pavyzdžių komplektus, pagal kuriuos vietoje galima pasirinkti, kas pageidaujama:

V. Bačanskas, 897 W. Lombard St., Baltimore 1, Md., USA.

A. Dabšys, 3803 Evans St., Los Angeles 27, Calif., USA.

J. Dagys Agency, 114 N. Rockton Ave., Rockford, Ill., USA.

J. Daugirdas, 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y., USA.

K. Dulkys, 407 Burden St., Prince George, B. C., Canada.

D. Jurjonas & Co., Inc., 3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., USA.

K. Kudukis, 1702 Whitehall Dr., London, Ont., Canada.

A. Kusinskis, 61 Front St., Apt. 3, Sudbury, Ont., Canada.

A. Mylė, 991 St. Elizabeth St., Montreal 18, P. Q., Canada.

J. Petrulionis, Gaiva-Refreshments & Gifts, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich., USA.

L. Radzevičius, 180 N. Cumberland St., Port Arthur, Ont., Canada.

A. Steikūnas, 3824 Hemlock St., East Chicago, Ind., USA.

J. Vaičaitis, 359 W. Broadway, So. Boston 27, Mass., USA.

J. Valaitis, Hamburg-Altona, Daimlerstr. 44, Germany.

G. Zaborskis, 130 Bradford St., San Francisco 10, Calif., USA.

E. Žukauskas, Marquette Gift Parcel Service, 2439 West 69 St., Chicago 29, Ill., arba: 4839 W. 14 St., Cicero 50, Ill., USA.

K. Stankūnas, 5 Markwell St., Bowen Hills, Brisbane, Australia.

Stankūnas & Masiulis
LITHUANIAN TRADING CO.
108A, Whitechapel Rd.
London, E. 1, Great Britain

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirikiš su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

Draugas Don Camillo

Giovanni Guareschi

NESIBAIGIANČIOS ISTORIJS GALAS

Trečiasis laiškas susidėjo iš popieriaus lapo su keliomis eilutėmis ir šiek tiek pinigų.

--Tai iš draugo Gibetti, --pasakojo Don Camillo, --Namo grįžus, jam kilo įtarimas, ir jis davė laišką išversdinti. Jis dėkoja mums ir siunčia man tūkstantį lirų, kad už merginos sielą atlaikytum Mišias. Aš grąžinsiu jam tą tūkstantį lirų ir už vargšę merginos sielą kas mėnesį laikysiu Mišias.

Peppone trenkė kumščiu į stalą.

--Viena norėčiau žinoti, --šaukė jis, --kas tam asilui išaiškino, kad tu esi kunigas!

--Niekas, Jis pats atspėjo.

--Bet kaip, po perkūnais!

--Gal tai buvo apreiškimas, --sumurmėjo Don Camillo.

Peppone papurtė galvą.

--Apreiškimas! O gal aš pats kaltas, --kalbėjo jis, --Ten laive, tikriausiai bent kartą man bus išsprūdęs žodis "kilnybe" vietoj "draugo".

--Aš negaliu atsiminti, --atsakė Don Camillo.

Peppone parodė jam vieną nuotrauką. Priekyje buvo matyti stovįs Oregovas.

--Kai ji paskutinį kartą mačiau, --pasakė Peppone, nulenkęs galvą, --didysis audros šėlimas jau buvo praėjęs. Kaip galėjo banga ji nusvesti į jūrą? Kas gi atsitiko ant denio, kai mes nuėjome į kajutę?

--Težino tik vienas Dievas, --prabilo Don Camillo, --Ir Jis tik vienas težino, kaip dažnai aš pagalvodavau ir vis tebegalvoju apie tą žmogų.

Peppone giliai atsiduso, paskui atsistojo.

--Tas mieliai pasiimsiu, --pasakė, rodydamas į nedidelę nuotrauką krūvelę.

--Tvarkoje, --atsakė Don Camillo, --O kaip dabar skaitysime tas žvakes?

Peppone truketėlėjo pečiais.

--Didžiąją aukojų už išgelbėjimą iš audros.

--Tai abidvi, kad pasisekė iš--

sprukti nuo paskendimo?

--Ne, --sušuko Peppone, --mažąją už tai, kad išgelbėjau iš kunigo spąstų.

Peppone atsisveikino be žodžio, o Don Camillo nuskubėjo į bažnyčią. Žvakidės, kurion tilptų didžioji žvakė, bažnyčioje nebuvo, bet zakristijoje jis rado didelę bronzinę vazą, kurią buvo galima puikiai panaudoti.

Don Camillo pastatė žvakę ant altoriaus, uždegė ją ir prabilo:

--Viešpatie, Peppone atsiminė tave.

--Ir tave, kaip man atrodo, --nusišypsojo Kristus.

*

Perskaitęs iki galo išsamųjį pranešimą, vyskupas pasikvietė Don Camillo.

--Taip, --tarė jam draugiškai.

--Dabar papasakok man visa, ką surašei, ir tai, ko nesurašei.

Don Camillo kalbėjo pusę

Mindaugas Nasvytis

Sibiro tremtinio atsiminimai (16)

— Kelkis mokytojau, jau ir Minską pravažiavom, o tu vis knarki, — kelia mane iš miego Butkus.

— Prašau, tik nevadinkit manęs mokytoju. Dabar gal geriausia jau vadintis draugais arba vardais, — kalbu rengdamasis, nes praustis mažai turim vandens.

Vagone labai sunkus oras. Abiem rankom, atspirdamas koja į vagono sieną, įsikimbu į langelio vietas, išlupu viršutinius kablius ir vietas atverčiu į apačią.

— Tai bėgti sugalvojai, — klausia žilius.

— Ne, jei nebėgau per Lietuvą važiuojant, tai dabar nebėgsiu.

Paimu su atmatoms kibirą ir išpilu lauk išplaudamas.

— Čia tai tikrai gerai, — pritaria moterys.

Vagonai smarkiai kratydamai bėga dabar jau per "plačiosios, bendros tyvynės laukus"... Iš karto matosi tik laukai, paskui pasirodo kaimas. Senos medinės trobelės, pakrypusiomis sienomis, žalioms kerpėms apaugusioms stogais, lyg susibūrusios stovi ant kalnelio.

— Tenai jų klubas, — sako Butkus, rodydamas į vieną, nušaliai stovintį pastatą. Visai be stogo, bet papuoštas raudona juosta ant sienos.

Žinau, kad jis juokauja, bet labai panašu.

Vėl laukai su išsimėčiusiais kūrmais. Ne tiek įdomu žiūrėti, kiek maloniau įtraukti laukų orą.

Pravažiuojam nežinomą miestelį. Čia matosi per ka-

dienos, ir kai jis baigė, vyskupas sušuko:

--Bet tai nėra įmanoma! Draugo Tavano atvertimas, draugo Gibetti atvertimas, draugo Rondello išlaisvinimas, neapoliečio rumuno išlaisvinimas, Mišios ir Komunija senai moteriškai iš Lenkijos, jos dukters sutuokimas, šešių vaikų pakrikštyjimas, išpažintis ir reabilitacija draugo iš Pragos, gedulingos Mišios kareivių kapuose. Ir be to dar, aštuoniolika absoliucijų ir articulo mortis. Ir tu dar nepatenkintas, tu pasidarei celės vadovu. Visa tai per šešias dienas ir--Antikristo krašte! Ar gali visa tai būti įmanoma?

--Ekscelencija, jei nepakanka mano žodžių, nuotraukų ir laiškų, aš dar galėčiau paprašyti senatoriaus Botazzi liudijimo...

--Ir dar senatoriaus liudijimas, --aimanavo vyskupas. --Nelaimės kirmine, kas dabar turi atsistoti su tavimi?

Don Camillo iš nustebimo išplėtė akis.

--Bet ar tu nesupranti, mano sūnau, --kalbėjo senasis vyskupas, --kad tokia reikalių būklė mane verčia tave pasiūlyti į vyskopus?

Don Camillo atsiklausė.

--Domine, non sum dignus! --sušuko jis, pakeldamas žvilgsnį į dangų.

Senasis vyskupas pakraipė galvą.

--Lygiai tą patį ir aš buvau savo laiku pasakęs. Bet nieko negelbėjo. Dievas tepadeda tau, mano sūnau...

(Bus daugiau)

Mindaugas Nasvytis

Kova (aliejus)

Mindaugas Nasvytis - tapybos magistras

Miela ir džiugu lietuviškai širdžiai, kai matai vis didėjančias mūsų jaunųjų intelektualų eiles.

Ne vienam iš jų siekti

aukštojo mokslo buvo labai nelengva, ir tas pareikalavo daug jėgų, darbo ir pasiryžimo. Bet jie nenuleido rankų, nugalėdami visas pasitaikiusias kliūtis, ir štai vienas po kito vis įsigyja aukštesnius mokslo laipsnius.

Birželio 10 d. Ohio State University, Columbus, Ohio, suteikė Mindaugui Nasvyčiui magistro laipsnį tapyboje.

Mindaugas gimė 1929 metais Kaune. Eidamas dvyliktuosius metus, kartu su gimnazijos kursu pradėjo mokytis tapybos ir tapybos pas dailininką Joną Mackevičių.

1948 m. įstojo į dailininko V. K. Jonyno vadovaujamą Dailės Institutą, Freiburge, kur mokėsi tapybos pas dailininkus A. Valešką ir Vizgirdą.

1949 metais atvyko į JAV ir 1950 metais įstojo į Clevelando Meno Institutą, kurį baigė 1952-tais metais kaip skulptorius.

Grįžęs iš kariuomenės, 1954 metais įstojo į Ohio State Universitetą, Colum-

Mindaugas Nasvytis

bus, Ohio, kurį baigė 1955 metais, įgydamas dailių menų bakalauro laipsnį tapyboje.

1956 metais tame pačiame universitete pradėjo tęsti studijas toliau magistro laipsniui įgyti. Dėl susidėjusių medžiaginių aplinkybių 1957 metais studijas teko nutraukti. 1959 metais tęsė studijas toliau, įgydamas magistro laipsnį tapyboje.

ROOSEVELTAS...

(Atkelta iš 2 psl.)

Jį vaikščiojama ant galų pirštų. Tačiau kongreso pabaigoje jam pranešama, kad jis negausias leidimo išvykti iš Maskvos.

I Vakarių mokslininkų protestus atsako Maitskis, Sovietijos ambasadorius Londone, pasiūlydamas:

--Dėl nepaprasto Sovietijos liaudies ūkio vystymosi mums nebeužtenka mokslinių bendradarbių. Todėl mes negalime atsisakyti Kapicos.

Rusų mokslininko dėdė viename pasikalbėjime su Maitskiu pareiškia:

--Jūs jo negalėsite išlaikyti. Mano brolio sūnus Petras turi kietą galvą.

Pasiuntinys į tai atkerta:

--Mūsų Josefas turi dar kietesnę!

Sovietijos vyriausybė netoli Sovietijos sostinės pastatė Kapicai naują anglų stiliaus institutą.

Aukštinis narvas pradeda greitai apsimokėti. II Pasaulinio karo metu jis tampa sovietų atominių tyrinėjimų centru, nes Rutherfordo mokinytis Petras Kapica greitai suvokia laiko ženklus, ypač per sovietinį špionąžą gavęs vertingų informacijų. Pentagonas, amerikiečių karo ministerijoje, dar tebetikima, kad sovietai nieko nežino apie pasirodymus atominei bombai gaminti. Tačiau tik po kelerių metų pasirodo, koks klaidingas buvo tas tikėjimas. Sovietai buvo visą laiką puikiai informuoti, nes jie savo žinias sėmėsi, taip sakant, iš pirmųjų rankų.

(Bus daugiau)

DIDŽIUOJU TREMTINIŲ KELIU

— Kelkis mokytojau, jau ir Minską pravažiavom, o tu vis knarki, — kelia mane iš miego Butkus.

— Prašau, tik nevadinkit manęs mokytoju. Dabar gal geriausia jau vadintis draugais arba vardais, — kalbu rengdamasis, nes praustis mažai turim vandens.

Vagone labai sunkus oras. Abiem rankom, atspirdamas koja į vagono sieną, įsikimbu į langelio vietas, išlupu viršutinius kablius ir vietas atverčiu į apačią.

— Tai bėgti sugalvojai, — klausia žilius.

— Ne, jei nebėgau per Lietuvą važiuojant, tai dabar nebėgsiu.

Paimu su atmatoms kibirą ir išpilu lauk išplaudamas.

— Čia tai tikrai gerai, — pritaria moterys.

Vagonai smarkiai kratydamai bėga dabar jau per "plačiosios, bendros tyvynės laukus"... Iš karto matosi tik laukai, paskui pasirodo kaimas. Senos medinės trobelės, pakrypusiomis sienomis, žalioms kerpėms apaugusioms stogais, lyg susibūrusios stovi ant kalnelio.

— Tenai jų klubas, — sako Butkus, rodydamas į vieną, nušaliai stovintį pastatą. Visai be stogo, bet papuoštas raudona juosta ant sienos.

Žinau, kad jis juokauja, bet labai panašu.

Vėl laukai su išsimėčiusiais kūrmais. Ne tiek įdomu žiūrėti, kiek maloniau įtraukti laukų orą.

Pravažiuojam nežinomą miestelį. Čia matosi per ka-

Mėlynieji kalnai (aliejus)

A. Valasevičius

bet mes ją aplenkėm. Matyt, nenori nei mus Maskvai, nei mums Maskvą parodyti.

Jau pamėtėm ir dienu skaičių. Bet aišku, kad važiuojam daugiau negu savaitę. Ir vis nardami į rytus didžioju tremtinių keliu. Kartais ilgai stovim niekur nejudėdami. Pastebim, kad mūsų palydovus žaliakępurius pakeičia būtinų tarnybos kareiviai.

Vienoj stoty praneša, kad dvi moterys išliptų su in-

— Kur važiuojat? — klausia.

— Nežinom kur važ, — kažki kas atsako.

— O ką jūs atvežėt? — klausia tas pats balsas.

— Mes ne atvežėm, bet iš valstybės skolinamės grūdus sėklai.

Mums atnešė vandenį. Traukinys dažnai stundomas tai pirmyn tai atgal, pagaliau pradeda važiuoti. Ir aiškiai pasuka į pietų pusę.

— Nenusiminkit, mus veža į Krymo kurortą, o mes galvojom, kad į Sibirą.

— Ko tu vis žiūri pro langą, — sako Juozas.

— Nieko pas juos gražaus nėra ir to nepamatysi.

— Geriau einam kokią durinių kortomis sulošti. Ir mes, užmiršdami laiką ir sunkias mintis, įsitaisė arčiau langelio ant ryšiulių, kasdien kortuojam.

Traukinys, o gal tik taip atrodo, kartais važiuoja atgal, o kartais vėl pirmyn. Jau turėjo būti ir Maskva,

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

- moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

- apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

no duris ir vėdinam. Visi skuba lauke atlikti "didįjį reikalą". Mergaitės, vengdamos vyrų, landžioja iš vienos vagono pusės į kitą.

— Ko jūs čia, kaip pelekšlės vištos: Tupkit! Ne mes gyvuliai, bet tie, kurie mus kaip gyvulius veža, — bara jas senyvas tremtinys.

Kelionė dabar ne taip varginanti. Rytai jau ir veidą nusiprausiam. Kiek pabūnam ore.

Paprašau mūsų vagono palydovą, kad nupirktų rūkalų. Nupirko ir gautą grąžą sąžiningai grąžino.

Kareiviai jauni, dažnai šnekina mergaites, bet tos į jokiais kalbas nesileidžia.

Vakare privažiuojam kalinynus. Ryte mūsų traukinys bėga per sniego užpusčius Azijos laukus.

— Šiomet turėsim du pavasarius, — sako Marta.

— Gamtoj bus du, bet širdy nė vieno, — aš jai atsakau.

Ji viena iš jaunimo mūsų vagonė. Kartais ji turi daug keblumų, kai nori persirengti, tai nežino kur slėptis. Tokiais atvejais vyrai einam žiūrėti pro langelį.

Traukinys pradėjo sustodinėti didžioje stotyse. Omske gavom nusipirkti pieno. Pusę litro, kartu su buteliu, kaštuoja 3,5 rublio.

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Jų kraujo auka mus įpareigoja

Okupantas Lietuvoje džiūgauja ir iškilmes rengia, o mes, laisvuose kraštuose prieglobstį radę, susirūpinę žvalgoms, kas ir kada mums padės išniekintą laisvę prikelti. Okupantas vis dar laisvąjį pasaulį nori įtikinti, kad vergijos pančius mes savanoriškai užsimovėme. O mes rodome, ginantis nuo vergijos, gautas žaizdas ir atiduotą kraujo auką.

Toji auka, pagal mūsų žmonių skaičių, prilygsta didžiausioms tautų kančioms. Daug kas stebisi, mums užuojautą reiškia, bet niekas neina į pagalbą. Kol kas ant to didžiojo mindžiojimo kelio esam palikti vieni. Vieni kančias pakelti ir vieni laisvės viltį išsaugoti.

Daug kur, prisimenant vergijos dvidešimtmetį, mes kartosim skaudžių įvykių eilę. Bažnyčiose skambės graudžios giesmės, o prakalbėse neapykanta okupantui. Ir vėl po to eis dienos, paklydusios tarp svetimų kraštų ir svetimų žmonių, paklydusios tarp smulkių sąvųjų reikalų. O mūsų ryžtas, o mūsų susiklausymas, o mūsų darbai? Ar jie bus tokie, kaip ir praėjusiam dvidešimtmetį, ar mes dar labiau smulkėsime, o gal pasikelsime ir vieną kartą visi pasakysime: Lietuva mus šaukia! Lietuva mus šaukia ne šventadieniais, ne sukaktims suėjus, bet šaukia kasdien, šaukia žudomos tautos balsu.

Prisipažinkime, kad prieš dvidešimtmetį savo tautos kančioms buvom jautresni. Mus tada tie įvykiai degino. Mes darėm planus, laikui atėjus vieningai sukilom ir tuo sukilimu visam pasauliui pasakėm, kad vergais niekad nenorim būti. Bet kai vėl kelius kartus mūsų jėgas laužė šimtais kartų galingesni, kai dalis iš mūsų išėjom tremtinių ir pabėgėlių keliais, ne visi vienodą auką savo tėvų žemei ir laisvei atidavėm.

Likusieji namuose ją su kaupu atidavė. Ten išaugo mūsų tautos nauji didvyriai ir šventieji. Ten naujas kovų dainas ir legendas įvykiai kūrė. Ten į žemę susigėręs sąvųjų vaikų kraujas naujus laisvės daigus išaugino. Kas, kad purvinas svetimųjų batų lietuvių spaudžia prie žemės. Kas, kad tremtiniai išeina į šiaurę. Laisvė nei purvinu pavergimo batu, nei durtuvais nenužudoma. Ji išlieka gyva, nes ją kraujo auka augina ir amžiams išsaugo.

Skaudančia širdim turim pasakyti, kad svetūr eidami ir prisieikas davę tėvynės prisikėlimui gyventi — netesėjom. Per tą dvidešimtmetį smulkimomės ir skaldėmės, skaičiavom ir tebeskaiciuojam kitaip galvojančio lietuvių nuodėmes, kūrėm mažas ir dideles valdžias ne Lietuvos garbei, bet savo ambicijų patenkinimui. Pirmon eilėn kėlėm savus asmeninius reikalus, o tik nuotrupas skyrėm bendriesiems reikalams. Ir jei šiandien reikėtų laisvai Lietuvai duoti savo gerų darbų apyskaitą — ji būtų nepaprastai maža ir pagal mūsų jėgas apgailėtina.

Tą skausmo dvidešimtmetį atsiminė, mes turim keltis. Keltis iš susiskaldymo. Keltis iš ginčų. Keltis iš nedarbingumo. Keltis iš būtinų darbų neatlikimo. Keltis tikram laisvės darbui, kokį mus įpareigoja laisvės kovose gimę mūsų nauji didvyriai ir šventieji. Jų kraujo auka vienodai įpareigoja ir namuose likusius ir svetūr išėjusius.

B. G.

TIK PATYS POSĖDŽIAUTOJAI GALI SUPRASTI

Dirvoje buvo paskelbtas Tautinio Sąjūdžio ir Tautinės Sąjungos pranešimas, pasirašytas tų organizacijų pirmininkų — B. Nemicko ir E. Bartkaus. Tas pranešimas taip suredaguotas, kad jį gali suprasti tik tame posėdyje dalyvavusieji. Jau negalima kalbėti, kad jis sunkus, bet tiesiog akmeniniai suredaguotas.

Būtų gerai, kad tuo reikalu Dirvoje parašytumėt taip, kaip ir apie kitus reikalus rašot. Visi, kurie dalyvauja tose organizacijose tikrai nori žinoti, ką ten sutarė, kad ateity būtų geriau tvarkytis.

B.B.,

Tautinio Sąjūdžio narys

RED. PASTABA. Tuo reikalu esam gavę kelius laiškus. Ir jie visi kalba, kad to pranešimo nesupratė. Tikimės, kad arba Tautinės Sąjungos arba Tautinio Sąjūdžio valdybos plačiau tai paaiškins.

"AVIS"

Vacio Kavaliūno straipsnio antraštė "Albert Camus perso-

nažo siluetas" (D. Nr. 66) man priminė vieną antraštę iš Lietuvos Aido po bylos Tarptautiniame Teisme dėl sielių plukdymo Nemunu (netiesiogiai ir dėl Lietuvos laikysenos Vilniaus reikalui). Toji antraštė štai kaip atrodė: "Haagos Tribunolo avis"... Prancūziškai nemokėjusiems ne juokais kilo klausimas, iš kur ta avis atsirado tokioje neįtikininkoje įstaigoje, kaip Haagos Tribunolas, tai yra, tarptautinis teismas, skirtas ginčams tarp valstybių spręsti. O ten buvo kalba ne apie paprastą avį, bet apie teismo nutarimą, kuris prancūziškai vadinamas "avis (tariamas kaip avy). Lietuviškai tas žodis reiškia: nuomonė, nutarimas, nurodymas, net potvarkis.

V. K. straipsnio antraštė be prancūzų kalbos irgi nesuprantama (ir su ja dar kelia abejonių). V.K., nors ir lietuviškai rašydamas, atsisako linksniuoti svetimus vardus. Tiesa, toks Camus (Kamiu, kirtis gale, lūpas sudėjus, kaip švilpaujant) nepasiduoda linksniuojamas. Bet Albertą visai nesunku linksniuoti, ir čia reikėjo aiškiai pasakyti,

V.R.,
N.Y.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

VIRŠUJE: Birželio 22 d. sueina 19 metų, kai Skaruliuose bolševikai nužudė tris kunigus. Nuotraukoje Skarulių bažnytelė ir (kairėje) trijų nužudytų kunigų kapai.

Pabaltiečių Federacija Kana-doje, birželio įvykiams atžymėti, anglų kalba išleido iliustruotą brošiūrėlę, kurioje trumpai supažindinama su pabaltiečių tragedija.

Jog kalbama apie Alberto Camus "personažo siluetą", vietoj sakius, lyg pats Albertas Camus būtų tas "personažo siluetas".

O kas yra personažas (prancūziškai — personnage)? Tai yra arba svarbi tikra asmenybė, arba (dažniausia) rašytojo kūrinėje sukurta asmenybė. V.K. kaip tik ir kalba apie Alberto Camus kūrinuose vaizduojamas asmenybes (t.y., personažus, o ne vieną personažą). Lietuviškai rašant, tam tikslui galima ir pavartoti tą lietuvišką žodį, vietoj prancūziško.

Tas pats ir su siluetu. Siluetas yra šešėliško pobūdžio piešinys, kuriame yra nubrėžtas veido, kūno ar daikto pavidalas tik kraštiniais bruožais ir visas uždažytas juoda ar kuria kita viena spalva. Toki piešiniai (pradžioje tik šešėliški veido piešiniai iš šono) įgijo siluetų vardą nuo 18-me šimtmetyje gyvenusio Prancūzijos ekonomisto, finansų ministro pavarde: Silhouette. Pašaipininkai, pasityčiojimo tikslais, priešdavo jo veido šešėlį, ir sakydavo "Štai čia ponas ministeris Silhouette" (Siluet). Paskui tas pavadinimas prigijo visiems tokiems piešiniams, ir net tikriems (ir gyviems), bet šešėliškai tematiems įvairių dalykų pavidalams. Toks pavadinimas tinka ir nesmulkmeniškam žodiniams ko nors apibūdinimui. V.K., tik "pakraštiniais bruožais" tepapibūdinamas rašytojo Camus sukurta asmenybė (drauge ir paties rašytojo pažiūras), teisingai tą savo apibūdinimą pavadinio siluetu. Bet galėjo pasakyti ir lietuviškai: Alberto Camus asmenybių bruožai.

Paminklas trims nužudytiems kunigams

Antrojo pasaulinio karo metu, vokiečiams puolant sovietų kariuomenę 1941 m., ji paskubomis traukėsi iš Lietuvos. Iš Gaižūnų paligono sovietų kariuomenė traukėsi Ruklos vieškelio, einančiu pro Skarulių bažnytkaimį, kad išjungtų į Kauno-Ukmergės plentą ties Jonava.

Šis Skarulių bažnytkaimis niekuo nepasižymi, išskyrus Vytauto laikais statytą bažnyčią. Bažnytkaimis nedidelis ir neturtingas, aplinkui smėlėta žemė.

Tuo metu Skarulių parapija turėjo kuklų, simpatingą ir pamaldų kleboną kun. Pranciškų Vitkevičių. Kai sovietų kariuomenė artėjo prie Skarulių, būk kas tai iš Skarulių bažnyčios varpinės iššovė. Ar tai buvo provokacinis kokio bolševikėlio ar šiaip kokio neatsakingo pramušgalvio darbas, nepasisekė nustatyti.

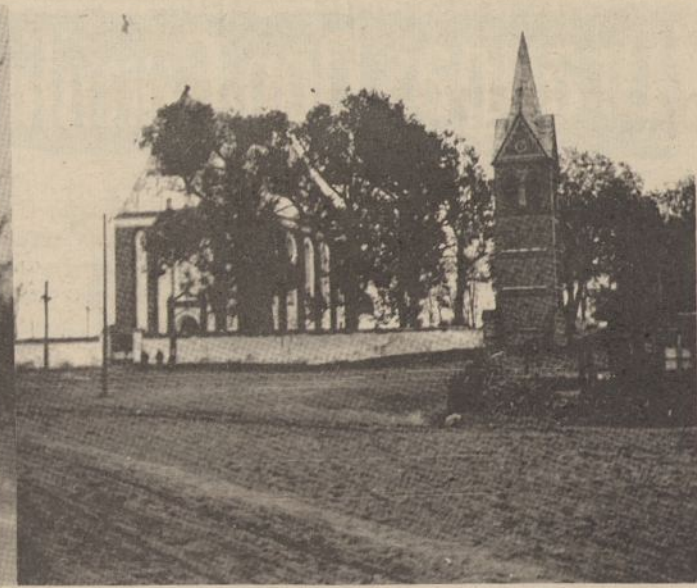
DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parėmė:

Petrauskas A.,	
Detroit	\$5.00
Krulikas K.,	
Richmond Hill	2.00
Žalnieraitis K., Detroit	2.00
Baltrukėnas A., Dr.,	
Akron	5.00
Čepas V., Boston	1.00
Malinauskas St.,	
Detroit	2.00
Kukanauza J.,	
Venezuela	5.00
Monkus M., Chicago ..	2.00
Vaičius J., Chicago ..	2.00
Vaičiaitis J., Akron ..	2.00
Gruzdis V., Cleveland ..	5.00
Valaitis K., Phila.	1.00
Kaunelis I., Detroit	2.00
Tamošiūnas V., Detroit ..	2.00
Abraitis V.,	
Richmond Hill	5.00
Jonaitis K., Worcester ..	2.00
Nausėdas K.,	
Venezuela	5.00
Navickas L., Cleveland ..	2.00
Palčiauskas V., Chic.	5.00
Ramonas K., Chicago ..	2.00
Sulmistras M.,	
Montreal	1.00
Vidmantas St.,	
Melrose Park	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

342 BASKŲ kunigai savo laiske vyskupams protestavo prieš brutalią Ispanijos policijos elgesį su politiniais kalnais ir civilinių teisių paneigimą Ispanijoje.

Buvo sekmadienis, birželio 22 d. Pamaldos buvo tik pasi- baigusios, bet žmonės, kada kariuomenė priartėjo, dar nebuvo išsiskirstę. Kariškiai, išprovokuoti girdėto šūvio buvo suerzinti. Pradžioje jie buvo nutarę sušaudyti visus susirinkusius ir atstatais kulkosvaidžiais liepė jiems gulti žemėn. Bet apsigalvoję žmonės leido atsikelti, o keli karininkai nuėjo į kleboniją.

Klebonijoje buvo trys kunigai: klebonas P. Vitkevičius, Veprių parapijos klebonas Balys Vegėlė ir vienas Vilniaus krašto kunigas, atvykęs pas Vitkevičių pasi-mokyti lietuvių kalbos.

Ką kariškiai su kunigais kalbėjo ir kuo juos kaltino, niekas nežino. Tik žmonės pamatė, kai jie kunigus iš klebonijos išsivedė ir liepė jiems eiti Ruklos link, toliau nuo bažnyčios. Klebonas kun. P. Vitkevičius kiek paėjęs toliau eiti atsisakė ir parpuolęs ant kelių, susidėjęs rankas ant krūtinės, sujudintu balsu ištars: Šaukite, toliau neisim. Jis čia ir buvo nušautas.

Kun. Vegėlė ir vilniškis kunigas buvo toliau varomi. Jie buvo žiauriai sumušti ir sušaudyti. Sušaudymo metu kun. Vitkevičius ir kun. Vegėlė buvo apie 60 metų amžiaus. Jie buvo Kauno Kunigų Seminarijos mokslo draugai, draugais likę visą gyvenimą. Trečias jų nuoširdus, taip pat kurso draugas, buvo kun. Fabijonas Kemėšis, vėliau tapęs kanaaninku ir Žemės Ūkio

Š.N.

Akademijos profesorium. Savo nusiteikimu jie visi trys buvo panašūs: kilnūs, patriotai, dideli žmonių mylėtojai ir jų reikalams pasižventę. Jie visi trys ir žuvo nuo komunizmo. Pirmieji du Skaruliuose, o kun. F. Kemėšis iš-tremtas ir vargintas Sibire 1954 metais.

Skaruliuose nužudytieji kunigai išgulėjo tris dienas. Kadangi komunistinės kariuomenės judėjimas nebuvo užsiėmęs, žmonės bijojo juos laidoti. Pabaliau kun. Vitkevičiaus šeimininkė, jo artima giminitė, talkinama kitų parapijiečių, juos palaidojo bažnyčioje šventoriuje. 1943 metais, taip pat jos rūpesčiu, buvo pastatyti trys didžiuliai, mediniai kryžiniai, Tų kryžių šventinimo apeigas teko ir man dalyvauti. Dalyvavo kaimyninių parapijų kunigai ir daug žmonių. Žemių dekanas pasakė graudų pamokslą.

Praėjus 15 metų mediniai kryžiai apipuvo. Ir vėl ta pati kun. P. Vitkevičiaus giminitė, peržengusi 80 metų, pati beturtė ir nuvargusi, gerų žmonių remiam, 1958 m. lapkričio 2 d. pastatė kunigams kankiniams patvaresnį-akmens paminklą.

Kodėl komunistinė kariuomenė tuos kunigus nužudė? Juk minėtas šūvis, provokacinis ar labai neapgalvotas, jų kariuomenėi jokios žalos nepadarė. Bet gi komunistams žmones kankinti ir žudyti nereikia priežasčių ieškoti. Jie patys, pagal reiką, jas sugalvoja ir keršią vykdo.

Lake Hotel

SEVENTH and PARK Aves ASBURY PARK, N. J.

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ - ATLANTO PAKRANTĖJE

Grazūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakarais šokiama groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Žemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

LOS ANGELES IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMESIUI

PASINAUDOKITE PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU FIRMOS PATARNAVIMU SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ,

Lietuvą, Ukrainą, Baltgudiją, Latviją, Estiją ir kitas respublikas

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSR

3216 SUNSET BLVD., LOS ANGELES 26, CALIF.

Tel. NOrmandy 5-9887

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigoje yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Atsiminkite, kad mes esame specialistai kas liečia siuntinių persiuntimą.

HARMONAI PADĖS IŠSPRĘSTI DAUG SVEIKATOS PROBLEMŲ

Dr. A. Grigaitis

Buvo laikai, kada žmonės neužaugo išsiskaidavę nusistebėjimą. Po miestų, miestelių keliavo cirkai, balaganai, o jų dalyvių tarpe visada galima būdavo matyti neužaugus, nepaprastus storulius, nenormalaus vaizdo žmones. Tuomet niekas nepagalvodavo, jog jie išaugo dėl nenormalaus tam tikrų syvų gamybos žmogaus kūne. Būdavo atsitikimų, kada tyčia žmogų žalodavo, kad jis stebintų cirko žiūrovus. Labai gražiai apie tai rašo V. Hugo — "žmogus, kurs juokiasi".

Jau seniai žmonės žinojo, jog pašalinus lytines liaukas, žmogaus ar gyvulio išvaizda, jo būdas, jo protavimas pakitėja. Dabar medicina ūgio nukrypimus, svorio ryškų svyravimą, ankstyvą lytinį subrendimą, aiškina hormonų veikla. O harmonus gamina vidinės sekrecijos arba kitaip vadinamos endokrininės sistemos liaukos.

Vidinės sekrecijos liaukos neturi jų sekretui iškelti takų. Yra liaukų, kurių syvai išmetami laukan, pav. seilių syvai — į burną, kasos, kepenų — į žarnas ir t.t. O vidinės sekrecijos liaukų syvai — harmonai patenka į kraują. Kraujo išnešiojama į paskyrimo vietas — organus ir ten veikia jaudinant arba stabdant organo veiklą.

Šių liaukų veikla yra svarbi, reikšminga, harmoninga. Jei viena iš jų tingiai dirba, kitos ją ragina sparčiau veikti arba prisiima jų pareigų dalį.

Prie endokrininių liaukų priklauso skydinė, paraskydinė — šalutinė skydinė, antinksinė, kasa, hipofizis — smegenų priedelis, lytinės liaukos, gurklinė.

Šių liaukų veiklą kontroliuoja centrinė nervų sistema, t. y. galvos smegenys. Dėl šių liaukų veiklos sukrimo žmogus suseraga įvairiomis ligomis. Tai įvyksta arba dėl perdidelės arba dėl permažos jų sekrecijos.

Vidinės sekrecijos liaukų harmonai dalyvauja svarbiausiose gyvybių uose žmogaus organizmo procesuose. Normalus išsivystimas, žmogaus lyties, jo ūgio, maisto apykaitos ir t. t. tai vis šių liaukų darbas. Jų mažiausias kiekis daro

didelius darbus. Taip pav. gramo adrenalino (antinksinių liaukų harmonas) pakanka, kad padidinus milijonų širdžių veiklą.

Į šių liaukų veiklą turi įtakos infekcinės ligos (šiltinė, skarlatina, džiova, difteritas, sifilis ir t.t.); įvairūs nuodai, degtinė, sužeidimai, navikai, susirgimai centrinės nervų sistemos, maistas, vitaminių stoka. Būna atsitikimų, jog kūdikiui gimstant vid. sekrecijos liaukų veikla būna jau nenormali.

Endokrininių liaukų tyrimams pradžia davė mokslininkas Bertoldas (1849). Jis darė bandymus su gyvuliais.

Prancūzų fiziologas Brown Seckar 72 metus bežengdamas ir jausdamas senatvės požymius, sau po oda išleisdavo šunų arba jaunu kiaučių vyriškų liaukų ekstrakto. Gavosi nuostabūs reiškiniai. Mokslininkas pajaunėjo, grįžo energija.

Vėliau panašius bandymus darė su beždžionėmis ir žmonėmis Dr. Varonovas Paryžiuje ir Steinachas Vienoje. Jie senstantiems žmonėms persodydavo beždžionių lytines liaukas.

Bandymai parodė, jog toks atjauninimas neigiamai tęsiasi. Geresni rezultatai gavosi su gyvuliais.

Daugelis mokslininkų mano, jog harmonai ateityje pagelbės išspręsti daugelio žmonių sveikatos problemas. Jei ir nebūtų prailgintas žmogaus gyvenimas, tai bent senatvėje žmogus jaustųsi laimingesnis — jaunesnis.

Kas Dirvos neskaityo — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PABANDYKIME ATSPĖTI KAS MELUOJA: TĖVAS AR DUKTĖ?

Štai reiškinys, galėjęs atsirasti tik bolševikinėje sistemoje!

Atsakymas tėvui, gyvenančiam JAV

Branqus tėveli,

neseniai gavau iš Tavo laiško ir nuotraukas. Už viską labai dėkoju. Malonu man žinoti, kad tėvelis esi sveikas, patenkintas ir jautiesi gerai. Bet, perskačiusi Tavo laišką, aš susimąčiau. Daudelis Tavo žodžių mane gliauli sujaudino, o kai kurie jų, — atleisk, tėveli, — netgi papiktino mane.

Branqus tėveli, aš Tau iš visos širdies esu dėkinga už augimą, bet turiu taip pat pasakyti Tau ir keletą karčios tiesos žodžių. Atleisk, kad šiuos žodžius Tau pasakysiu žurnalo puslapiuose. Aš noriu, kad juos paskaitytum ne tik Tu, tėveli, bet ir visi kiti, kurie piktos fašistinių vokiečių propagandos suklaidinti karo pabaigoje apledo taip mylimą mūsų kraštą.

Štai Tu, tėveli, rašai:

Branqus tėveli, aš Tau iš visos širdies esu dėkinga už augimą, bet turiu taip pat pasakyti Tau ir keletą karčios tiesos žodžių. Atleisk, kad šiuos žodžius Tau pasakysiu žurnalo puslapiuose. Aš noriu, kad juos paskaitytum ne tik Tu, tėveli, bet ir visi kiti, kurie piktos fašistinių vokiečių propagandos suklaidinti karo pabaigoje apledo taip mylimą mūsų kraštą.

Iš šitų Tavo žodžių aš suprantu, tėveli, kaip Tu tenai vargsti. Mane labai jaudina tai, kad tėvelis taip sunkiai turi dirbti prie statybų, kad jums nenustatytos darbo valandos, kad netgi plytas Tu turi ant pečių nešioti. Man jau toks darbo būdas nesuprantamas.

mas. Pas mus statybos darbai mechanizuoti, ir medžiagas užkelia mašinos. Apie tai Tau, tėveli, galėtų parašyti ir brolis Jonukas, kuris jau aštuoneri metal dirba prie statybų.

Branqus tėveli, mums visiems labai širdį skauda, kad Tu tik vienas iš visos mūsų giminės gyvenimiškosios tautos tūli nuo mūsų. Dar skaudžiausia mums girdėti, kad tiki tai kvailai propagandai, kuri yra skleidžiama Amerikoje.

Štai Tu rašai:

Tėveli, mane labai nustebino šie žodžiai, skaudu girdėti, kad ir Tu jais tiki. Tik pagalvok, tėveli, kokia tai kvailystė. Jei jau ir būtu dievas, tai koks jis turėtų būti žiaurus, jei prileistų viso pasaulio pražūtį! Man labai keista, kam dievui prileistų savo kūrybos katastrofą? Branqus tėveli, tuo netiki netgi mama, kuri ir mus mažus mokė poterių ir vertė dievą mylėti. Aš esu tikra, kad ten, Amerikoje, koks nors vertėlis apgavikas, norėdamas, kad jo laikraštį daugiau pirktų, sugalvojo ir parašė šią kvailą sensaciją.

Tu, tėveli, kvieti mane atvažiuoti pas save. Aš noriu, kad atsakytų, kad prašau nedėti veituli pastančių. Pas Tave važiuoti aš nesirungiu. Aš myliu savo Tėvynę ir į nieką jos neišmainysiu. Mano gyvenimas čia pilnas visokių idėjų, kasdieną mes pasiekiamo vis didesnių laimėjimų visose gyvenimo srityse, ir aš esu laiminga, kad toje naujojo šviesaus gyvenimo kūryboje yra nemaža įdėta ir mano trūsio. Aš dirbu rajoninėje bibliotekoje ir neturiu didesnio džiaugsmo, kai matau, kaip mano akyse žmonės šviesėja, kaip tik ką perskaitę naują knygą žmogus ateina į biblioteką lyg šviesesnis, laimingesnis. Ir nėra man didesnio pasitenkinimo, kaip jauti, kad aš prisidedu prie darbo žmonių kultūrinio lygio kėlimo.

Dabar manęs niekas neišstums iš pasirinkto mano kelio. Tas kelias — tarybinis — tai meilė darbo žmonėms, meilė tarybinei Tėvynai, kova už vis geresnį ir šviesesnį ateitį. Atleisk man, branqus tėveli, už tai, kad aš Tavo nepaaukščiau.

Aš be galo norėčiau, kad Tu, tėveli, grįžtum pas mus. Tikriausiai Tave nustebintų jau pati Šilalė, kurią Tu pažinai medinę, apgruvisia. Dabar čia pulkūs mūriniai namai, parkai, nauju kino teatru, kultūros namais pasipuošęs rajono centras. Tebestovi ir bažnyčia, kurios stogą dar Tu dengi, tik lankytojų joje kasdieną mažėja, nes žmonės linksmiau sau poilsiauja kultūros namuose, daug mieliau lanko kiną arba teatrą, negu šiuos šaltus mūrus.

Žinoma, pas mus dar yra sunkumų, nes tuo laiku, kai Amerika visose srityse žengė į priekį, mes valėmės nuo griuvėsių, pas mus tebebuvo korteilis sistema net duona! Bet mes savo darbu įveikėme visus sunkumus ir netrukus išsirusime savo krašte dar pulkesnę Ameriką, negu toji, kurioje Tu gyveni.

Branqus tėveli, aš dar kartą prašau, geriau Tu grįžki pas mus, nes mes visi esame Tavo pasilgę. Tavo statybininko amatas čia labai pravers, nes pas mus statoma kiekvienam kampe lyje.

Laukiu, tėveli, iš Tavo laiško, linkiu sėkmės ir sveikatos.

Mylinti duktė Agnė

Šilutė, A. ANDRIEJAUSKAITE

Dedame vieną ištisą puslapį iš kompartijos centro komiteto Vilniuje leidžiamo žurnalo, vadinamo "Tarybinė Moteris". Jame yra neva Agnės Andriejauskaitės, bibliotekininkės (Šilutėje ar Šilalėje?) neva atsakymas tėvui, neva gyvenančiam Jungtinėje Amerikos Valstybėje... Paskaitykime ir pagalvokime.

Agnė Andriejauskaitė rašo visiškai panašiai, kaip ir visi kiti "laiskų rašytojai" iš ten, kur už juos galvoja visažinas partijos centro komitetas. Bet yra jame ir keistokų dalykų. Pavyzdžiui, jeigu Andriejauskaitė tikrai norėjo, kad jos "atsakymą" paskaitytų ne tik "tėvelis", bet "ir visi kiti, kurie piktos fašistinių vokiečių propagandos suklaidinti karo pabaigoje apledo taip mylimą mūsų kraštą", tai kuriems galams tą laišką spausdino kaip tik "Tarybinės Moters" žurnale, kurio, nors ir spausdina (jė tiesa!) 150,000, bet kurio užsienioose pasitaiko tik vienas kitas egzempliorius. Jei mes čia dabar tą laišką perspausdiname, tai ne pagal sutartį su Agne: to ji negalėjo numatyti (to nenumatė nei žurnalo leidėjai, nes jei būtų numatę, kad tas laiškas bus perspausdintas ir panagrinėtas, tai gal būtų ilgiau pagalvoję, ar skelbti tokį laišką...).

Agnė, be to, taip skubėjo tą "laiską" rašyti, kad nebesusigaudė, net ir kokioje gi galygale bibliotekoje dirba: Šilalės, ar Šilutės? "Laiške" kalba apie Šilalę (irgi rajono centras, kaip ir Šilutė), o pasirašo Šilutėje...

Iš fotografijos Agnė atrodo

mergina jau toli nepačios pirmos jaunystės, tai jos tėvas jau turėtų būti pagyvenęs žmogus. Jeigu jis dar Šilalėje gyvendamas jau bažnyčios stogą dengė, jeigu jis "apleido mylimą kraštą" tik karo pabaigoje, tai Amerikoje jis galėjo atsirasti tik apie 1950 metus ir jau vargu ar galėjo patekti į statybininko darbą. Žinoma, jeigu jis tikrai į tą profesiją būtų čia patekęs, tai neįmanuotų, nes tai viena iš geriausių atlyginamų profesijų. Arba būtų nesvietiškas melagis, jeigu skystųsi.

Iš viso, to "tėvelio" užsiėmimas tame "jo laiške" sukurtas gana keistai, greičiausiai... nemačius Amerikos (kaip Cvirkos Krukas!). Namo aukštį jis matuoja metrais, tų metrų jis iš vidaus primatuoja dvidešimtis per keturis aukštus (o dabar tokio aukštumo niekas nestato), ir dar jis ten vidų "skadais" (atseit laiptais) laipioja 15 valandų kasdien, ir nešioja kažkokias medžiagas! Dukrelė čia praneša tėveliui naujieną, kad, girdi, "Pas mus statybos darbai mechanizuoti, ir medžiagas užkelia mašinos". Gal todėl ji ir rašė tą laišką Amerikoje neskaitydama žurnalą, gal nujautė, kad Amerikoje statybas mąstantiems tas pranešimas būtų perdidelis palinksminimas? Tiesa, tokių mašinų medžiagoms (plytoms) kloti, kokias matome, pavyzdžiui, Maskvos statybų fotografijose (tokios dvikopės, sijonuotos ir skurūnės ant galvų užsirišusios "mašinos"), tai čia tikrai netenka matyti... Nesupratimas tame "tėvelio"

laiske išėjo ir su darbo valandomis. Prieš pasiskysdamas, kad "reiki iš bute ant kojų penkolika valandų", jis ima ir "pasipasačioja", kad rytais keliausi pusiau septintą, o gulti einas dešimtą vakare. Taigi lovoj išsišūstojas su puse valandos, daugiau, negu reikia nebejaunam, bet dar nesergančiam žmogui. Na, kai žmogus ne lovoj, tai žinoma likusį laiką yra "ant kojų", — kas gi čia nuostabu!

Sakytum, melagis tas senis Andriejauskas ir tiek, nes kas gi tai matė, kad laikraščiai rašytų ir radijas skelbtų "pasaulio pabaigą", arba kad "jie nenori manes paleisti" (išvažiuoti iš Amerikos!). Bet greičiausiai, kad jokia Andriejauskos Amerikoje iš viso nėra, nes panašiau į tai, kad "jo laiškas" tenai sukurtas ir menkaraščiui žmogui padikuotas parašyti. Ir ne Agnė, greičiausiai, meluoja, o visas tas reikalas yra greičiausiai pradedančių propagandos amato moky-

tis gizelių subfabrikotas. Gizeliai dar "žali", į savo kūrinių privėlė daug klaidų. Bet vienas dalykas jame tai tikras. Būtent, robotiška "susirašinėjimo" dvasia. Minties priežiūros ir kontrolės sistema (esminė bolševikinės valdymo sistemos dalis) sukurė tokį susirašinėjimo stilių, tokį laiško turinį, kuris jau yra būdingas didžiuliam susirašinėjimo tarp užsieniui ir Lietuvoje gyvenančių giminių ir draugų. Kaip ir čia pavaizduotas "susirašinėjimas", tai ir daugumas laiško yra panašūs ne į gyvų žmonių, o į robotų laiškus, kuriuose jie bendrybės arba "filosofuoja" apie visokius naujus gyvenimus, laimėjimus ir panašias oficialybes.

Šiaip ar taip, bet "vokiečių propagandos suklaidintiesiems" vėta paskaityto tokio "susirašinėjimo" pavyzdžiui ir pagalvoti, kokia "laimė" yra gyventi ten, kur reikia šitaip laiškus rašyti.

Lietuvių šachmatininkų grupė, dalyvavusių "Great-Lakes" pirmenybėse La Grange, Ill. Vidury stovi I vietą dalinęs žaidėjas Kazys Škema iš Detroito, šalia jo stovi A. Zujus, V. Karpuska ir Ed. Šulaitis, pirmenybėse žaidė 99 asmenys.

ClevelandChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

FILATELIJOS KAMPELIS

ANT. BERNOTAS

5

JUNGTINIS AMERIKOS.
VALSTYBĖS

Š. m. gegužės 31 d. išleido 4 centų pašto ženklą pagerbimui SEATO organizacijai priklausančių valstybių. Tą dieną Washingtone prasidėjo tos organizacijos atstovų konferencija. Ženklo piešinyje SEATO herbas ir žodžiai: "UNITY, PEACE, PROGRESS".

Birželio 2 d. buvo išleistas 4 c. p. ž. amerikietės moters pagerbimui. Ženklo matome jauną motiną su dukrele prie atverstos knygos, vaizduojančią moterį namuose. Šalyje įvairūs simboliai, vaizduojant moterį visuomeninėje, auklėtoją, menininkę, darbininkę ir pan.

Birželio 17 d. išleidžiamas 11/4 c. pašto ženklas su senoviais "Gubernatūros Rūmais", esančiais Santa Fe mieste, New Mexico. Ženklas bus pardavinėjamas tik užantspauduotas su miestų pavadinimais ir naudojamas nepelno organizacijų jų spausdinimams apmokėti.

Liepos 4 d. išeis 4 c. p. ž. su nauja Amerikos vėliava--50 žvaigždžių, pagerbimui Havajų priėmimo į uniiją.

KANADA

Š. m. gegužės 19 d. išleido 5 centų pašto ženklą paminėjimui 300 metų sukakties nuo Long Sault mūšio 1660 metais. Ženklo yra Adomo Dollard des Ormeaux atvaizdas ir mūšio su indėnais scena.

Adomas Dollardas gimė Prancūzijoje 1635 m. Atvyko į Kanadą ir 1657 m. buvo priskirtas prie Montrealio garnizono. Vėliau gavo plotą neištirtos žemės ir titulą Sieur des Ormeaux prie pavardės.

1660 metų pavasarį Dollardas su kitais 16 prancūzų naujakurių bei būriu indėnų, norėdami pažinti dar neištirtus Naujosios Prancūzijos plotus (taip jie tada vadino prancūzų nausėdijas Kanadoje), iš Montrealio išplaukė

Ottawos upe aukštyn. Ties Long Sault slenkščiais, netoli dabartinio Carillon miestelio, jie susidūrė su stambiomis indėnų irokėzų jėgomis, vykusiomis užpulti prancūzų kolonijas.

Ilyko savaitę užtrukęs mūšis, kurio pasėkoje visos prancūzų jėgos buvo sunaikintos, bet ir patys irokėzai, nusilpę ir pabūgę toliau besiveržti, grįžo į savo kraštus.

GRAIKIJA

minėdama 50 metų skautybės judėjimo sukaktį, išleido 8 pašto ženklų seriją. Ženkluose vaizdai iš skautų veiklos ir gyvenimo. Ženkilai spausdinti keilomis spalvomis ir atrodo įspūdingai.

Čia matome tos serijos 20 leptų pašto ženklą. Ženklo piešinyje raitas skautas su lazda, už skauto, sudarydamas lyg ir jo šešėlį, joja šventasis Jurgis, duriantis smaką. Šv. Jurgis yra skautų globėjas.

Jungtinės Amerikos Valstybės, minėdamos 50 metų skautybės įsisteigimo sukaktį šioje šalyje (organizacija įregistruota 1910 m.), vasario 8 d. išleido 4 c. pašto ženklą su saliuotuoju skautu. Tą pačią dieną išleido 4 c. p. ž. ir JAV žinioje esanti Panamos Kanalo Zona. Lapkričio 1 d. bus išleistas 4 c. p. ženklas pagerbti skautams. Kanada skautams pagerbti 5 c. ženklą išleido balandžio 20 d.

Lietuviams skautams, renkančiams skautybės ženklus, patartina įsigyti šiuos pašto ženklus. Bus gražus įnašas į jų kolekciją.

SOVIETŲ SĄJUNGA

1959 m. išleido 40 kapeikų pašto ženklą paminėjimui 1100 metų nuo Naugardo miesto įsteigimo. Kairėje pašto ženklo pusėje matome senovinę šv. Sofijos katedrą, statytą 1042-52 m., dešinėje--naująsias miesto statybas.

Naugardas (rus. Novgorod, vadinamas ir Didžiuoju Naugardu) buvo įsteigtas apie 859 metus prie Volchovo upės, netoli Ilmenio ežeros, į rytus nuo dabartinės Estijos. Manoma, kad miestą įsteigė Skandinavijos variagai, nes ir pirmasis valdo-

A. Šemeta, rašydamas apie kariuomenės vadą gen. S. Žukauską, sako, kad jis sauvaliai buvo pasiūlyęs iš fronto. Bet anuo metu ir norėdamas kariuomenės vadas negalėjo pasiūlyti iš fronto-karo veiksmų zonos, nes frontas su lenkais tęsėsi nuo Vištyčio iki Zarasų, o krašto viduje švaistėsi lenkų kavalerijos (Tatarska jazda) brigada.

Galima kalbėti apie kariuomenės vado išvykimą iš vadovietės, nepranešus, kur išvykstama. Bet kadangi ir to nebuvo, tai apie tai neverta ir kalbėti.

Lietuvoje buvo žinoma, kad susidarius kritiškai padėčiai Ukmergės bare, kariuomenės vadas gen. S. Žukauskas atvyko į Ukmergę ir vadovavo Širvintų-Giedraičių kautynėms. Ukmergėje išbuvo keletą dienų. Buvo apgyvendintas pas Radvilavičius. Ir 1924-1927 m. laikotarpyje gen. S. Žukauskas, inspektuodamas Ukmergės įgulą, visada apsidavęs pas tuos pačius Radvilavičius, nakvodavo tame pačiame kambaryje, kaip ir Širvintų-Giedraičių kautynių metu.

Radvilavičiai ypatingai prisimindavo ir mėgdavo papasakoti gen. S. Žukausko rūpestį ir pergyvenimus Širvintų-Giedraičių kautynių metu. O pats generolas sakydavo, kad tai buvęs sunkiausias jo išgyvenimas, nes krašto likimas buvo pastatytas į pačią sunkiausią padėtį. Nepasisekimo atveju jam tebuvo likusi viena išeitis--nusišauti...

Kad gen. S. Žukauskas Širvintų-Giedraičių kautynių metu nemedžiojo pas lenkų grafą, o visu atsidavimu ne tik vadovavo kautynėms, bet ir kontroliavo jų eigą, matyti iš Giedraičių kautynių vado, tuometinio 2 p. pulko vado plk. J. Petruičio atsiminimų. "Laisvę ginant", II tomo, kurį jis rašė Lietuvoje, pasiremdamas dokumentais. Ten, skyriuje "Trečioji Giedraičių kautynė", rašoma, kad lapkričio 19 d. jis gavo įsakymą iš divizijos, Bet kadangi įsakymas jam nebuvo aiškus, o fronte pasidarė chaosas, tai sužinojęs, kad į Ukmergę atvykęs gen. Žukauskas, tuoj su juo ir susirijo. Ir duoda tokį pasikalbėjimą:

--"Aljo, gen. Žukauskas, --Ponas vade, gavau divizijos įsakymą, kurio visiškai nesuprantu. --Tamsta tuojau užimk barą Balninkai - Želva, Giedraičių kryptimi. Ar supratai? --Labai ačiū, ponas vade, labai gerai supratau. --Greičiau vykdyk, Sudiev! Dabar kas kita. Dabar jau visiškai aišku ką turime daryti. Nebereikia tuščiais laukais vaikščioti, nežinia ko ieškant...

vas buvo variagų kunigaikštis Riurikas. Vėliau miestą valdė įvairūs kunigaikščiai iki 1136 m., kada čia įsisteigė garsioji Naugardo respublika, kurią nukariavo Maskva 1478 m.

Naugardas iškilo kaip žymus Rusijos prekybos ir kultūros centras. Respublika siekė iki Baltijos ir Baltosios jūrų, iki Šiaurės Ledinuojo vandenyno ir iki Uralo kalnų. Mieste 989 m. buvo pastatyta pati pirmoji krikščionių bažnyčia Rusijoje.

Didžiųjų kunigaikščių laikais Lietuva nuolat turėjo reikalų su Naugardo respublika: kartais santykiai būdavo kaimyniški draugiški, kartais kariadavo, o ilgus laikus respublika netgi buvo Lietuvos įtakoję. 1428 m. Naugardas sumokėjo Vytautui Didžiajam 10,000 rublių kontribucijos!

1941 - 44 m. Naugardas buvo užimtas vokiečių. Per karo veiksmus miestas smarkiai nukentėjo ir buvo sunaikinta daug senovių pastatų ir meno kūrinių. Šiuo metu mieste gyvena apie 75,000 gyventojų.

1959 m. išleido 40 kapeikų pašto ženklą paminėjimui 1100 metų nuo Naugardo miesto įsteigimo. Kairėje pašto ženklo pusėje matome senovinę šv. Sofijos katedrą, statytą 1042-52 m., dešinėje--naująsias miesto statybas.

Naugardas iškilo kaip žymus Rusijos prekybos ir kultūros centras. Respublika siekė iki Baltijos ir Baltosios jūrų, iki Šiaurės Ledinuojo vandenyno ir iki Uralo kalnų. Mieste 989 m. buvo pastatyta pati pirmoji krikščionių bažnyčia Rusijoje.

Didžiųjų kunigaikščių laikais Lietuva nuolat turėjo reikalų su Naugardo respublika: kartais santykiai būdavo kaimyniški draugiški, kartais kariadavo, o ilgus laikus respublika netgi buvo Lietuvos įtakoję. 1428 m. Naugardas sumokėjo Vytautui Didžiajam 10,000 rublių kontribucijos!

1941 - 44 m. Naugardas buvo užimtas vokiečių. Per karo veiksmus miestas smarkiai nukentėjo ir buvo sunaikinta daug senovių pastatų ir meno kūrinių. Šiuo metu mieste gyvena apie 75,000 gyventojų.

APIE EILINIO PARTIZANO PRISIMINIMUS

(2)

P. ŽILYS,
Gen. štabo pulk.

Kai pulkas jau buvo susikonscentravęs, pats gen. Žukauskas dar kartą man paskambino ir liepė tuojau vykdyti jo duotą įsakymą...

Toliau J. Petraitis rašo, kaip jis davė įsakymą batalionams užimti nurodytus punktus, ir sako: "...kap. Kymui pereiti su batalionu į Želvos rajoną ir susirieti su 8 pėst. pulku, kuris stovėjo Pašešulėj. Kokiu būdu ten atsirado 8 pėst. pulkas, nežinau. Iš ryto jis dar buvo Ukmergėj. Matyt, kariuomenės vadas įsakė pereiti į Pašešulė... Lapkričio 20 d. iš ryto kariuomenės vadas vėl man paskambino ir įsakė perduoti jo įsakymą 8 pulko bataliono vadui maj. Liutermozai, kuris stovėjo Pašešulėj, kad jis su savo batalionu žygiuotų per Šešulius, Mišniūnus, Unčiūnus, ir jei galima, užimti Zibaly kaimą, kuris yra keturi kilometrai į šiaurę nuo Širvintų miestelio...

Apie 17 val., jau visiškai sutemus, vėl paskambino man gen. Žukauskas ir įsakė susikonscentruoti Želvos miestelyje ir iš čia pradėti pulti Giedraičių kryptimi...

Toliau J. Petraitis aprašo kautynių eigą: "...Lenkai siuntė prieš puolančius lietuvius vieną batalioną paskui kitą iš Giedraičių rajono... Batalionai, nesiliaudami persekiodami lenkus, po poros valandų, t.y. apie 14 val. užėmė ir Giedraičius..."

Iš šių ištraukų matyti, kad ne kieno kito, bet gen. S. Žukausko vadovaujama mūsų kariuomenė pasiekė didelį laimėjimą Širvintų - Giedraičių laukuose ir už tai visai pelnytai gen. S. Žukauskas buvo apdovanojamas aukštu kariniu ordinu, tik ne aukščiausiu. kaip teigia A. Šmeta.

APIE AUKSO KARDĄ IR
DIDVYRIO VARDĄ

Šis klausimas nėra labai painus. Vieną dieną pas gen. Žukauską atvažiavo į svečius Amerikos Lietuvių Prekybos B-vės (Kaune) prezidentas J. Romanas ir atsivežė svečių--amerikietį lietuvį kun. Kemešį.

Besikalbant įvairiais klausimais buvo paliestas ir Nepriklausomybės kovų laikotarpis. Kun. Kemešis labai susidomėjo tomis kovomis gen. Žukauskas bendrais bruožais papasakojo, kun. Kemešiui apie Nepriklausomybės kovų sąlygas ir jų eigą.

Visas pasakojimas baigėsi Širvintų-Giedraičių kautynėmis, kur mūsų jaunas kariuomenės laimėjimas negalėjo būti išnaudotas, nes Tautų Sąjungos misija vadovaujama prancūzų gen. Chardigny, sustabdė karo veiksmus. Panašiai pasielgė su lietuviais ir prancūzų gen. Niesselle vadovaujama misija, kai lietuvių kariuomenė sumušė bermontininkus prie Radviliškio ir Meškuičių.

Kaip kiekvieną lietuvį patriotą, taip lygiai ir kun. Kemešį, dėl tokio neteisingo tų misijų elgesio su maža Lietuva apėmė apmaudas.

Čia pat kilo klausimas kas daryti, kad nesutrukėtų ryšiai tarp Laisvoje Lietuvoje gyvenančių lietuvių ir lenkų pavergtos Vilniaus krašto lietuvių, kad pavergtos sotinės--Vilniaus ir jos srities klausimas lietuvių širdyse būtų visuomet gyvas ir skatiną kovai dėl jų išlaisvinimo.

Buvo prieita išvados, kad tam tikslui geriausia būtų sukurti kokią nors organizaciją, kuri apjungtų visus lietuvių kovai dėl Vilniaus ir jo krašto išlaisvinimo.

Po to svečiavimosi kun. Kemešis panorą gerai susipažinti su Nepriklausomybės kovo-

mis, ypač Širvintų - Giedraičių kautynėmis.

Kuriam laikui praslinkus, viename amerikiečių lietuvių laikraštyje tilpo kun. Kemešio straipsnis "Nesuprastas didvyris". Tą straipsnį man teko skaityti berods 1924 m. (?)

Vėliau įsisteigė nauja organizacija: Vilniui Vaduoti Sąjunga, kurios steigėju reikia skaityti kun. Kemešį. Dar kiek vėliau man teko nugirsti kalbą iš J. Romano apie aukso kardą, kas vėliau tapo tikrove.

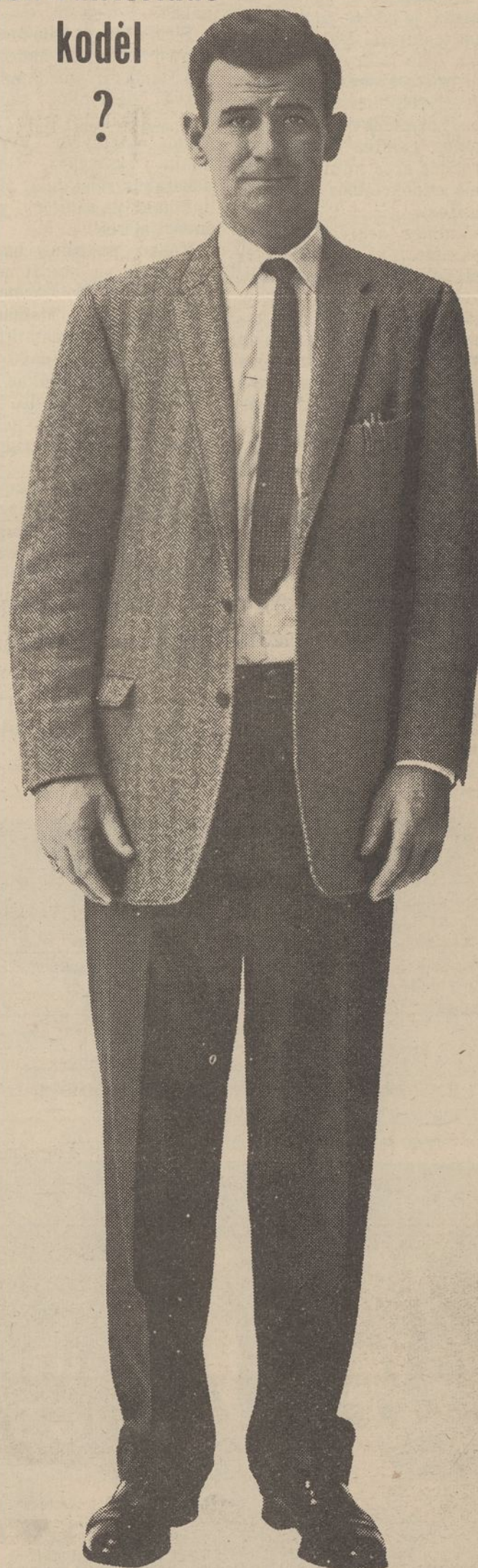
Kaip matome, populiariausios ir garbingiausios organizacijos Vilniui Vaduoti Sąjungos, aukso kardo ir didvyrio vardo įdėjos yra kilusios iš Širvintų-Giedraičių laukuose, jaunos lietuvių kariuomenės laimėto triumfo.

Taip buvo anais laikais. O šiandieną tenka labai apgalvoti ir susirūpinti, kad tokie atsiminimų rašytojai, kaip A. Šemeta, dr. Ancevičius visą tai stengiasi sujaukti. Tai didžiausia šių dienų mūsų gėda.

(Kitame numeryje apie priešišką ir kitus A. Šemetos išsigalvojimus)

klausk savo
šildymo
kontraktoriaus
kodėl

?

99% visų namų statytų
mūsų rajone nuo 1950 metų
yra GASU šildomi

kadangi gaso šildymo sistema lengviau įvedama ir pigesnė aptarnaujant visokių stilių ir dydžių namuose.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

"BANGA"

Cape Cod, Massachusetts

Būdama prie šilto Craigville Beach pajūrio, garsi savo pušynais, sodu, geru lietuvišku maistu bei patarnavimu, "Banga" kasmet sulaukia daugumą joje ankščiau vasarojusių. Norintieji puikiai paatostogauti, prašomi nedelsiant kreiptis šiuo adresu iki birželio 15 d.

A. Pakštienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass.
Avenue 2-8046, o vėliau, tiesiai į "Bangą",
Box 188, Centerville, Mass. Tel. Spring 5-4633

20 metų tos srities
praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių
modelių

LAKEWOOD 1-4669

DĖMESIO!

Naujiems skaitytojams
Dirvos - prenumerata
metams tik 8 doleriai!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvos okupacijos ir birželio įvykių minėjimas, kurį rengia ALT skyrius, įvyks birželio 19 d. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. 10:30 val. pamaldos. Po pamaldų organizuotai vykstama į Lietuvų kultūrinį darželį. Čia bus minėjimas ir rezoliucijų priėmimas.

• Ramovėnų gegužinė įvyks birželio 19 d., 2 val. P. P. Apanių sodyboje — 12518 Lake Shore Blvd. Jos pelnas skiriamas Kario žurnalui paremti. Šiais metais Karys išeis žymiai padidintas, nes bus patiekta medžiaga žalgirio mūšio su kaktėliai paminėti.

• Ona Karpinė išvyko į Torontą parsivešti Elzės Jankutės, Martyno Jankaus dukters. E. Jankutė Clevelande viešės pas p. Karpį ir p. Mikulskius. Šį šeštadienį Karpį namuose moters jai rengia priėmimą.

• Clevelando apygardos golfo pirmenybių AA klasės laimėtojai išėjo Edward Schultz ir Bill Santor. Nepažįstantiems lietuviams tos pavardės nieko nesako. Bet įdomu pažymėti, kad abudu golfo čempionai yra Amerikoje gimę lietuviai.

Ed. Šulcas nuo pat mažens yra golfo "ligonis", dažnai minimas Clevelando didžiosios spaudos sporto puslapiuose, amerikiečiams

žinomas kaip Chagrin Valley Star "Big Eddy", anksčiau du kartu buvęs Clevelando apygardos golfo čempionu. Jis yra The U. S. Stell Wire Spring Company vice prezidentas. Gyvena 5828 Briarwood Lane, Solon, Ohio, augina sūnų ir dukrą.

W. Santoras irgi yra Chagrin Valley golfo žvaigždė. Jis yra General Fireproofing Company vedėjas. Kilęs iš gausios lietuvių šeimos Youngstown, Ohio, gyvena 2804 Richmond Rd., Cleveland 24, Ohio.

• Romas Sakalas ir Ramūnas Skrinska baigė St. Joseph gimnaziją.

• Ilgametis Dirvos skaitytojas, ūkininkas J. Noreika, gyvenęs RD 5, Box 396, Medina, Ohio, kaip mums praneša, mirė birželio 8 d.

Dėmesio!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

RAMOVĖNŲ GEGUŽINĖ

BIRŽELIO 19 D. P. P. APANIŲ GYVENVIETĖJE — 12518 Lake Shore Blvd. renigiama L.V.S. Ramovės, Clevelando skyriaus **TRADICINĖ**

GEGUŽINĖ,

KARIO ŽURNALUI PAREMTI.

Ramovėnai kviečia visą visuomenę gausiai atsilankyti ir gražioje gamtoje praleisti laiką.

Pradžia 2 val. Įėjimas 1 doleris.

Clev. skyriaus Ramovės Valdyba

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON**

4% **SUPERIOR SAVINGS**

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

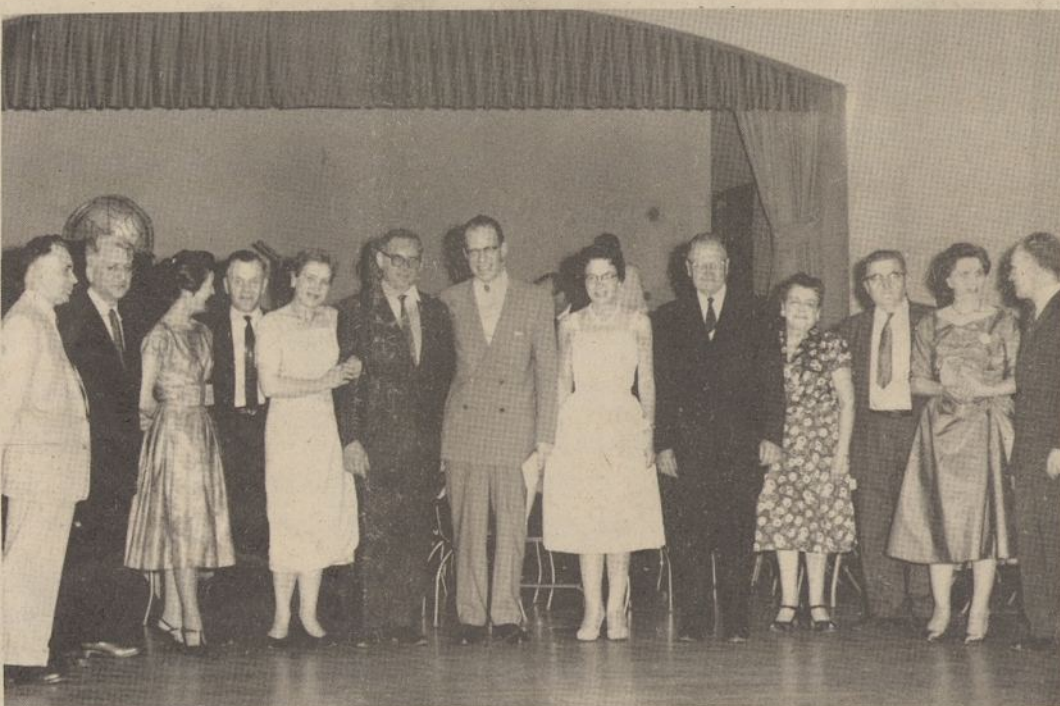
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Detroito lietuvių radijo klubas iškilmingai atšventė 15 metų sukaktį. Į minėjimą atsilankė JAV kongresmanas Alvin M. Bentley ir kandidatas į Michigano gubernatorių Edward Conner, bei kiti valstybės pareigūnai. Nuotraukoje (iš kairės): K. Tuskenis, N. Miškinis, A. Tuskenienė, V. Urbonas, M. Sims, K. Ambrose, kongresmanas Alvin M. Bentley, M. Miškinienė, F. Moruzas, E. Gulbinskienė, O. Ambrozienė ir A. Misiūnas.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Amerikos Lietuvių Balso 15 metų minėjimas

Birželio 4 d. Radijo Klubas iškilmingai atšventė 15 metų sukaktį. Ji atšvėsta koncerto-baliaus formoje.

Paminėjimą atidarė ir svečius pasveikino Klubo pirmininkas K. Ambrose.

Į paminėjimą atsilankė ir šventės proga pasveikino U. S. Kongreso atstovas Alvin M. Bentley (resp.), Edward Conner (dem. kandidatas į Mich. gubernatorių) ir kt.

Meninę programą atliko Danutė Stankaitytė, kurios

pasirodymų šventės dalyviai šiltai priėmė. Pirmoje dalyje ji dainavo liaudies dainas, o antroje arijas iš operų. Pagirtina, kad viską dainavo lietuvių kalba.

Vaišės buvo turtingos ir skoningai patiekto. Dalyvavo virš 200 radijo klausytojų ir svečių.

Izidorius Vosiliūno smuiko koncertas

A. L. T. S-gos Detroito skyriaus kviečiamas spalio 1 d. Izidorius Vosiliūnas žada duoti smuiko koncertą Detroito visuomenei.

Visas pelnas yra numatomas lietuvių kompozitorių gaidų spausdinimui.

Tikimasi, kad visuomene ši kilynų ir vertinga užsimo-

jimą sugebės atitinkamai įvertinti.

Koncertas vyks Muziejiaus patalpose ir bus skelbiamas visai Detroito visuomenei.

Jungiasi į JAV politinę veiklą

Lietuviams gerai pažįstamos JAV Kongreso atstovas Alvin M. Bentley (resp.) šiais metais kandidatuoja į JAV senatorius. Jo rinkiminėje kompanijoje lietuvius atstovauja Algirdas Ambrose ir Jonas Gaižutis.

Mr. Alvin M. Bentley nominavimui lietuvių tarpe buvo surinkta virš 200 parašų. Parašus rinko: Algirdas Ambrose, Jonas Gaižutis, Vl. Staškevičius, Marija Sims, V. Urbonas ir Vincas Vaičiūnas. J. G.

Po Detroito lietuvių radijo klubo jubiliejinio koncerto Lionė Stankutė (kairėje) įteikia gėles solistei Danutei Stankaitytei. Vidury stovi akomponiatorė M. Moody. J. Gaižutis nuotrauka

KUR ATOSTOGAUTI?

Kiekvieno žmogaus jėgos metų bėgyje išsenka ir joms atgauti reikalingas ramus poilsis, malonios atostogos. Mūsų vasarvietėje — Osterville Manor — Jūs rasite ramų, malonų poilsį ir tikrai atgausitė visas per paskutinius metus išsikvotas jėgas.

Osterville Manor yra gražiame pušynais apaugusiame Cape Codo pusiasalyje prie Atlanto, kur šiltosios srovės vandens temperatūra 70-80 laipsnių. Visi mūsų vasarvietės svečiai naudojasi uždaru (privatišku) paplūdimiu, kurio švarus smėlis dar po kelis kartus valomas ir sijojamas, todėl į šį paplūdimį tegalima įeiti tik su atskirais leidimais, kuriuos parūpiname visiems svečiams. Prie paplūdimio yra automobiliams saugoti vieta, už kurią atskirai mokėti nereikia. Mūsų vasarvietės kainos yra labai žemos, jas lyginant su kitomis panašiomis vasarvietėmis, todėl tikime, kad Jūs apsispręsite savo atostogas praleisti pas mus — Cape Code Osterville Manor vasarvietėje.

Mes būsimė labai laimingi, jei apsisprędę atostogauti susisieksite su mumis ir pranešite, kurio metu žadate atvykti, kad galėtume Jums rezervuoti kambarius, kad atvykę nebeturėtumėte jokio rūpesčio ir galėtumėte visą atostogų metų skirti poilsui ir malonumams.

Laukiame Tamstų pranešimų ir prašome klausti, jei dar kiltų kokių nors neaiškumų. Mus galite pasiekti šiais adresais:

Osterville Manor, Inc.
Osterville — Cape Cod, Mass.
Telefonas: GArden 8-6991

arba Bostone:
265 C Street
So. Boston 27, Mass.
Telefonas: ANdrew 8-7730
Jūsų J. Kapočius

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi, Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus, Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

Republic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švariausiame paplūdimyje iš visų ATLANTO pakrastyje esančių.

Tik per keletą minučių pesčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokeskis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys
515 4th Ave.,
Asbury Park, N. J.
Tel. PR 6-9783

arba

P. Lanys
1248 Waverly Pl.,
Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-1169

PARDUODAMI NAMAI

4 butų mūrinis namas, po 5 kamb. Garažas. Atskiri gaso šildymai. Tarp Superior ir St. Clair. Netoli E. 79 St. Pilna kaina \$21,900.

2 šeimų medinis namas. Tarp Superior ir St. Clair, prie E. 79 St. Garažas. Gaso pečius. Parduoda už \$13,900 su mažu įmokėjimu.

Capas Realty

MU 1-4515 (71)

• Reikalinga namų prižiūrėtoja biznio žmogui, 5 kambarių butas Cleveland Heights rajone. Duodamas atskiras kambarys, vonia ir kt. Šaukti dienos metu UT 1-5900, o vakarais YE 2-2173 — Mr. Schwartz. (70)

Savininkas parduoda namą

Dvigubas, po 5 ir 5 kamb. Gaso šildymas. Netoli šv. Jurgio bažnyčios — 1326 Giddings Rd. (71)

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VEDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

MONCRIEF

Įtaisymo
VISŲ METŲ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

KAS IR KUR

NIXONO REMEJAI!

Organizuojamas Amerikos Lietuvių Komitetas Nixono Kandidatūrai Remti (NIXON FOR PRESIDENT LITHUANIAN-AMERICAN NATIONAL COMMITTEE). Visi Nixono šalininkai — respublikonai ir demokratai — kviečiami atsilipti ir įsijungti į šį komitetą.

Pagrindiniai šio komiteto organizatoriai yra: Vytautas Abraitis (97-08 — 110 Street, Richmond Hill 19, New York), Eugenijus Bartkus (300 West Washington, Suite 710, Chicago 6, Illinois) ir Leonardas Valiukas (906 West 34th Street, Los Angeles 7, California). Visi, norintieji į šį komitetą įsijungti, prašomi į šiuos asmenis ir kreiptis, duodami savo pilną vardą, pavardę, adresą ir pažymėdami kurioms lietuvių ir amerikiečių organizacijoms priklauso.

Vytautas Abraitis
Eugenijus Bartkus
Leonardas Valiukas

• Ignas Bandziulis, Los Angeles, Calif., baigė Pietų Kalifornijos Universitetą (USC), įgydamas bakalau-reato laipsnį chemijoje. Jis jau yra pradėjęs studijas toje pačioje srityje magistro laipsniui.

• Daugelyje stiprių lietuviškų kolonijų nėra Balso skyrių nei organizuotos šalpos veiklos. Ten gyvena lietuviai visad gali jungtis į bendrą gražų šalpos darbą rašydami ar aukodami: Balfas, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tuo adresu ateina daugybė gražių ir graudžių prašymų, tuo pat adresu turi ateiti ir aukos į tuos prašymus atsakyti.

• Jonas Bačanskas, Liet. Stud. S-gos New Yorko skyriaus pirmininkas, gavo magistro laipsnį Columbijos universiteto iš finansinių mokslų srities. Jonas yra studentų skautų Korp! Vytis narys ir aktyvus sportininkas.

• K. Nausėdas, iš Venezuelos, St. Vidmantas iš Melrose Park ir V. K. Palčiauskas iš Cicero, mokėdami prenumeratą atsiuntę ir po \$5.00 aukų.

• Vyt. Aglinskis, Dirvos bičiulis iš Toronto, persikėlė į JAV ir apsigyveno Chicagoje.

Lietuviai Lenkijoje

Gegužės 10 d. Varšuvos didžiajame teatre vyko Lenkijos tautinių mažumų meno saviveiklos apžiūra ir pasirodymai. Punsko lietuvių tautinių šokių ir dainų ansamblis, vad. N. Jakima-vičienės, gerai pasirodė. Apie jį gana šiltai atsiliėpė ir Varšuvos spauda. Birželio 12 d. ansamblis turėjo savo pasirodymą Seinuose.

Ansamblis jau yra gavęs oficialų kvietimą dalyvauti Žalgirio kautynių 550 metų minėjime. Šiam minėjimui Lenkijoje labai stropiai ruošiamasi.

Birželio 4 d. Punsko lietuvių kultūros namų dramos raketis, vadovaujamas Maksimavičiaus, pastatė Grušo dramą "Herkus Mantas". Dabar, pagerėjus orui, ruošiami vaidinimai ir kituose apylinkės kaimuose.

PRANEŠIMAS MENO KOLEKCIONIERIAMS

Kartais girdime nepagrįstų priekaištų mūsų visuomenei, kad ji dailininkų meno nesupranta, neįvertina; nepalankus klimatas lietuviškam menui, reikia tarptautinių vandenynų ir t. t. Gyvenimo patirtis rodo ką kita: pav. 1957-60 m. iš Čiurlionio galerijoje buvusių 15 parodų visuomenė nupirko 130 kūrinių už 15,423 dol. ir šias parodas ap-lankė virš 12 tūkst. meno bičiulių. Šie, mokėdami po 1 dol. už parodos aplankymą, sumokėjo iš viso virš 12 tūkst. dol. mūsų meno parodoms palaikyti. Ji gerai supranta, kad mūsų gyvoji kultūra gali geriausiai lietuvių išlaikyti.

Vadinasi, Chicago's meno kolekcionieriai ir remėjai, vidurkiu imant, išleido į metus virš 5000 dol. 43 meno kūriniams nupirkti, ar tai savo butams dekoruoti, ar Č. galerijai, kaip auksa nepriklausomai Lietuvai, bei virš 4000 dol. parodų organizavimo išlaidoms padengti. Tuo būdu mūsų Chicago's visuomenė išleido per metus virš 9000 dol. mūsų menui paremti.

O kur dar užsakymų? Be baimės reikia skaičiuoti dvigubai

Šiomis dienomis Hamilton (Kanadoje) susituokė Renata Petrušaitė su Česlovu Žilioniu. Abu jaunieji pasižymėjo lietuviškąja veikla sporte, skautų tarpe ir tautinių šokių grupėje. Nuotraukoje jaunieji su palydovais. Iš kairės: J. Pažeraitė (iš Los Angeles), Renata ir Česlovas Žilioniai, G. La-tauskaitė, Petrušaitė, L. Virbickaitė, J. Mickevičius, A. Meškauskaitė, Z. Mereckis, L. Šukytė, J. Giedraitis ir V. Andriušis.

Los Angeles pabaltiečiai suruošė bendrą minėjimą

LOS ANGELES, Calif. — Čia veikia jungtinis Baltijos tautų organizacijų komitetas, kuriam šiais metais pirmininkauja estas Walfried Gutman. Komitetas kasmet suruošia Birželio įvykių bendrą minėjimą, kur kiekviena tautybė paeiliui parūpina pagrindinius kalbėtojus. Šiemet programą pravedė estai. Baltijos kraštų 20 metų okupacijos ir trėmimų sukaktis buvo paminėta birželio 12 lietuvių parapijos salėje, kurioje visų trijų tautų dalyviams vos beužtekto vietos.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo kolegijos profesorius estas Dr. Walter Nilus. Jis pasakė puikią prakalbą savo forma ir stiliumi, patiekdamas teisingą okupacijos ir sovietinio genocido panoramą ir gana nuotai-kingu būdu pravedęs bend-

rą minėjimo dalyvių prie-saiką toliau tęsti kovą už mūsų pavergtų tautų laisvę. Tačiau šiaipjau jo prakalbos politinė linija buvo gana "minkšta", nedrąsi, lyg nedaugytai ligi logiško galo. Nežiūrint ir prisimin-tų T. Roosevelt'o posakio, kad geriausia politika Amerikai būtų "kalbėti švelniai, bet užpakalyje laikyti storą lazda".

Iš viso šioji tradicija minėti birželio trėmimus ar, kaip šiemet, okupacijos su-kaktį vis daugiau tampa kontraversiška. Ne dėl to, kad šie skaudūs ir liūdni įvykiai būtų neminėti, bet dėl tų minėjimų liūdnumo ir dvasios žlugdymosi, visa-da išleidžiant iš dėmesio ki-tą, daug svarbesnį ir pozi-tyvesnį momentą — faktą, kad kaip tik prieš 20 metų prasidėjo Baltijos tautų pa-sipriešinimo kova okupan-tui. Rezistencijos, o ne graudulio motyvas šiuose minėjimuose būtų daug tei-singesnis, teigiamesnis ir keliantis dvasią. Ateityje jungtinis baltų komitetas pagaliau turėtų iš esmės persvarstyti mūsų liniją ir minėjimų pobūdį.

Antrojoje, meninėje mi-nėjimo dalyje, kaip papras-

tai, būtų daugiau šviesos. Jei Los Angeles estų choras ir du geri latvių solistai (S. Jansonė ir A. Kurmins) ap-siriboję minėjimo graudu-lingam stiliui labiau pritaikintu repertuaru, tai kom-pozitoriaus B. Budriūno lie-tuvių choras pabaigai pa-kėlė nuotaiką, labai gerai su-dainuodamas Budriūno "Gyvent!", A. Račiūno "Dainą mylimajam" ir J. Strolis "Kaip grįžtančius namo paukščius".

Pagaliam, pažymėtina mū-sų kolonijoje naujovė (tegu ji virsta tradicija) bendrai sugiedoti visų trijų tautų himnus, kai į sceną suėjo lietuvių ir estų choristai ir latvių solistai ir, publikai prisidedant, visi bendrai juos giedodavo. Tada visi pajutome tikrą Baltijos tautų vienybę ir į stiprų akordą sujungtą mūsų dvasią. La-bai pageidautina, kad pa-baltiečių bendravimas vis didėtų, nes per tai didėtų mūsų jėgos ir įtaka aplin-koje. (br.)

TORONTO

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Komiteto posėdis, įvykęs birželio 8 d. Lie-tuvių Namuose, buvo su-kviestas aptarti NF ir kitus aktualius klausimus ryšium su tolimesne veikla. Bend-rai pasidžiaugta vykstančiu gyvenimu mūsų lietuviškos linkmės reikalų nagrinėji-mų ir tų reikalų nuoširdes-niu supratimu. Neabejotina, kad tai labiau mus suglau-dins siekti didžiojo tikslo — tautai laisvės ir valstybei nepriklausomybės.

Birželio deportacijų mi-nėjimas, kurį kas metai ruošia Pabaltiečių Federaci-ja, buvo pradėtas birželio 11 d. per CBC radio iš Windsor. Pradedant buvo

KUNIGAS J. KLONIUS PASKIRTAS KLEBONU

Kun. Juozas V. Kluonius, Saginaw vyskupijos, Chea-saning miestelio Our Lady Of Perpetual Help bažny-čios vikaras, nuo birželio 15 d. paskirtas klebonu naujai įsteigto St. Stephen para-pijoj, Skidway Lake vieto-vėj.

Naujas klebonas yra ge-rai pažįstamas ir mylimas visų aplinkinių jo gyvena-mos vietos lietuvių, o taip pat detroitiečių, kur buvo jo pirmoji į šį kraštą atva-žiavus apsisistojimo. Čia jis daugeliui, vėliau atvykusių, padėjo įsikurti. Vėliau jis pats vienus metus buvo iš-vykęs Europon. Grįžęs ap-sistojo ir iki dabar pasto-viai dirbo Saginaw vysku-pijoje. Pradžioje Bay City, vėliau Seasing miestelyje. Čia tarp Flinto ir Sagi-naw gyvendamas aplankė ir susipažino su visais arti-mesniais lietuviams ir padė-jo visiems susiburti į vieną branduolį. Kun. J. Kluo-niaus dėka, Flinto Balso skyrius išaugo į Flinto — Saginaw — Bay City sky-rių, o taip pat dabar kartu ruošiamą Vasario 16-tą, da-romos bendros gegužinės ir t. t.

Šių trijų vietovių lietu-viai lieka labai dėkingi mie-lam kun. J. Kluoniui už vi-sas geras pastangas ir tik-rą, nuoširdų draugiškumą, džiaugiasi, kad Michigan valstijoje jis pirmas iš da-bartinių ateivių lietuvių ku-nigų gavo parapiją.

Naujoji parapija yra gra-žioje miškų, ežerų apsup-toje vietoje. Vykdami šiau-rės Michigano ar šiaip norin-tieji kleboną kun. Kluonių aplankyti iš Detroito va-žiuoja 16 — 23 — 76 — ir 33 keliu. Įsikurimo vieta yra prie Greenwood Rd., Skidway Lake. Adresas: Rev. J. Kluonius, St. Ste-phen Church, Prescott, Mi-chigan. K. K-nė

sugiedoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnai. Po to se-kė informacija apie Sovieti-nės Rusijos įvykdytus Pa-baltės kraštuose: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje bairiuo-sius trėmimus iš gimtųjų pastogijų.

Birželio 14 d., 8 val. vak. Prisikėlimo parapijos salėje buvo surengta rusų okupa-cijos ir birželio baisiųjų trė-mimų minėjimas.

Žiauriųjų įvykių minėji-mai, vykę visoje Kanadoje, baigiami demons t r a c i j a Otavojje. Visa tai liudija, kad laisvės troškimas ir ide-alas tautoms yra prigimtas ir jis brutalia jėga negali būt palaužiamas. Pabaltie-čiai, antrojo karo pasėkoje, išblaškyti po platųjį pasaui šaukia laisviems žmonėms ir laisvoms tautoms, kad jie nori laisvės, laisvės ir dar kartą laisvės.

BALTIMORE

Lietuvių radijo valandėlė surengė pirmąją šių metų gegužinę. Esant labai ge-ram orui buvo susirinkę net 600 svečių. Gegužinė vyko Conrads Ruth Villa paplū-dimyje.

Emilija Zubkutė, buvusi Vasario 16 Gimnazijos auk-lėtinė, Baltimore'je baigė Ju-nior College. Ji pasiryžusi ir toliau tęsti mokslą bak-teriologijos srityje. Akty-viai dalyvauja lietuviškoj veikloj, o praėjusioj gegu-žinėj ji rinko Lituanus žur-nalui aukas. Surinko \$20.00.

Dana Pukelytė baigė Ju-nior College. Studijavo bio-loginius mokslus.

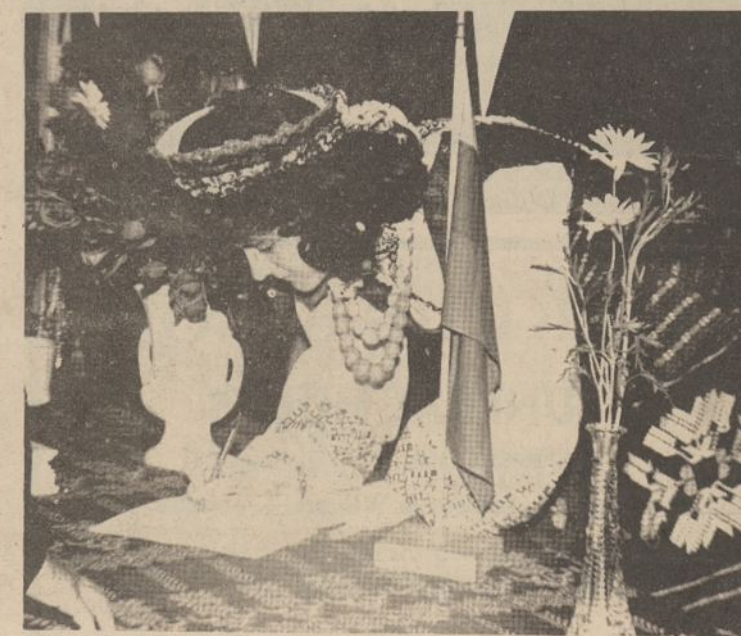
GERA PROGA NUSIPIRKTI

Camden, New Jersey

Išvykdami parduodame e-gerai įrengtą namą, su sod-neliu ir dvigubu garažu. Kampinis sklypas 50x95 p., 5 minutės nuo Benjamin Frank'in tilto.

Taip pat parduosime skly-pą 100x150 pėdų prie ežero, Burlington miestely.

ADRESAS: 1200 N. 22 St., Camden, N. J. Bruno Vigelis, Telef.: EM 5-1866.

Dalia Indreikaitė, baigusi Chicago's Aukšt. Lituanistinę mokyklą, įsirašo studijuoti į Aukštesniąjį Pedagoginį Institutą.

Z. Degučio nuotrauka

A. + A.

mirus mūsų brangiems nariams

Inž. KAROLIUI PREKERIUI,

New Yorke, ir

Inž. KAZIUI RIMKUI,

Dover, Del., jų šeimoms reiškiamę gilią užuojautą

Liet. Tautinis Akademinis Sambūris
New Yorke

A. A.

KAZIUI RIMKUI

mirus, jo žmonai LIUSEI, sūnui ir dukteriai gilią

užuojautą reiškia

Liuse ir Mykolas Gureckai

ČIURLIONIO GALERIJOS DI-REKCIJA
5647 So. Wood St., Chicago 36, ILL.
Telf.: PR. 6-4324